

У НОМЕРІ

ХРОНІКА

- 2** На засіданні колегії Фонду державного майна України

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

- 3** Результати управління корпоративними правами держави в господарських товариствах, національних акціонерних та державних холдингових компаніях за 2011 рік
- 8** Результати контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, здійсненого протягом I кварталу 2012 року

СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ

- 11** Інформація щодо реформування відносин власності в Україні за I квартал 2012 року

ТРИМАЄМО КУРС НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАГМАТИЗМУ

- 14** *20 років Регіональному відділенню ФДМУ по Луганській області*

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

- 18** *О. ЛИНЕВ'ЮК. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ В УМОВАХ ЗБИТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ*

- 21** ХРОНІКА

ПОТРЕБУЄ ВИРІШЕННЯ

- 22** *І. КОЗЛОВ. ДО ПИТАННЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ СТОЛИЧНИХ НЕДОБУДОВ*

ТРИМАЄМО КУРС НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАГМАТИЗМУ

- 24** *20 років Регіональному відділенню ФДМУ по Черкаській області*

СТОРІНКА МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ

- 28** *Н. МАХНАЧОВА. ПЛАНУВАННЯ КАР'ЄРНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ*

ОФІЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ

- 31** Закон України від 22 грудня 2011 р. № 4226-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму використання земель оборони»
- 31** Закон України від 13 березня 2012 р. № 4498-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення управління об'єктами державної власності»
- 39** Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 р. № 296 «Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном»
- 40** Порядок укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном

На засіданні колегії Фонду державного майна України

Чергове засідання колегії Фонду державного майна України (ФДМУ) відбулося **26 квітня 2012 року** за головуванням його керівника О. РЯБЧЕНКА. На засіданні були присутні члени колегії, начальники регіональних відділень та керівники структурних підрозділів центрального апарату ФДМУ.

До порядку денного засідання колегії були включені такі питання:

- 1. Про стан погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, які перебувають у сфері управління ФДМУ, за підсумками 2011 року** (доповідач – В. КАЛЬНИЧЕНКО, начальник Управління фінансового аналізу та відновлення платоспроможності).
- 2. Про розгляд матеріалів про виявлені Державною фінансовою інспекцією України порушення під час проведеного у 2011 році операційного аудиту у ВАТ «Одеський припортовий завод»** (доповідач – В. СЕВАСТЬЯНОВ, заступник голови правління по транспорту та режиму ВАТ «Одеський припортовий завод»).
- 3. Про впровадження технологій електронного урядування в органах приватизації** (доповідач – О. СИНЕНКО, начальник Управління інформаційних технологій і моніторингу).

Щодо першого питання порядку денного рішенням колегії з метою забезпечення ліквідації заборгованості із заробітної плати на підприємствах, що перебувають в управлінні ФДМУ, профільним управлінням ФДМУ та начальникам регіональних відділень доручено залучити до роботи тимчасових комісій з погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат представників органів прокуратури та посилити контроль за виконанням прийнятих рішень, а також посилити контроль за роботою керівників державних підприємств-боржників, спрямовану на погашення заборгованості із заробітної плати в повному обсязі.

Друге питання порядку денного було винесено на засідання колегії ФДМУ на виконання підпункту 2.2 пункту 6 протокольного рішення (протокол № 91) засідання Кабінету Міністрів України від 12.12.11 щодо розгляду на засіданні колегії за участю представників Державної фінансової інспекції України матеріалів про виявлені порушення під час проведення в 2011 році операційного аудиту на підприємствах, перелік яких визначено постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.09 № 506 «Про затвердження Порядку проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій», зокрема, у ВАТ «Одеський припортовий завод», з метою підвищення контролю за законністю та ефективністю використання державних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку та складання достовірної фінансової звітності.

Стосовно третього питання порядку денного на виконання положень Закону України від 09.01.07 № 537-V «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.09.11 № 1014-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні» Управлінню інформаційних технологій та моніторингу доручено забезпечити координацію роботи центрального апарату ФДМУ та його регіональних відділень стосовно впровадження технологій електронного урядування та централізації інформаційної діяльності ФДМУ (облікових, управлінських, інформаційно-пошукових систем та системи автоматизації документообігу і діловодства ФДМУ), Управлінню фінансово-бухгалтерської роботи – під час захисту бюджетних запитів наголосити на нагальній необхідності оновлення матеріально-технічної бази для впровадження та розвитку технологій електронного урядування в органах приватизації та забезпечення його необхідним фінансовим ресурсом.

Докладно з матеріалами колегії можна ознайомитися в оперативному додатку до Бюлетеня – газеті «Відомості приватизації» № 19 (712) від 9 травня 2012 року.

РЕЗУЛЬТАТИ УПРАВЛІННЯ корпоративними правами держави в господарських товариствах, національних акціонерних та державних холдингових компаніях за 2011 рік

Структура корпоративних прав держави

Станом на 1 січня 2012 року в Реєстрі корпоративних прав держави обліковується 672 господарських товариства, у статутному капіталі яких є державна частка.

Уряд України, Фонд державного майна України (далі – Фонд), міністерства й інші центральні та місцеві органи виконавчої влади здійснювали управління корпоративними правами держави в 573 акціонерних товариствах (АТ), 70 товариствах з обмеженою відповідальністю (ТОВ) та 29 національних акціонерних компаніях (НАК) і державних холдингових компаніях (ДХК), створених відповідно до спеціальних рішень Президента України та Уряду України.

Із загальної кількості господарських товариств:

289 (43,0 % загальної кількості) мають у статутному капіталі державну частку понад 50 %, яка надає державі право контролю за їх діяльністю (далі – контрольні), з них 151 господарське товариство (22,5 %) має державну частку 100 %;

186 (27,7 %) мають державну частку в статутному капіталі розміром від 25 до 50 % (блокуючий пакет);

197 (29,3 %) мають державну частку в статутному капіталі менш як 25 %.

Крім того, з них:

167 АТ засновано міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств, а також 19 НАК та ДХК, які не подають Фонду статистичної звітності, а функції з управління цими товариствами здійснюють виключно засновники – міністерства;

52 господарських товариства (7,7 % загальної кількості) мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, з них 43 – контрольні.

Фонд і його регіональні відділення здійснюють управління 486 об'єктами з корпоративними правами держави (72,3 % загальної кількості), з них з державною часткою від 50 до 100 % – 154 об'єкти.

Загальна кількість пакетів акцій, часток, паїв, що належать державі у статутних капіталах господарських товариств, станом на 01.01.12 порівняно з кількістю пакетів акцій, часток, паїв станом на початок 2011 року, наведена в табл. 1.

Як свідчать дані табл. 1, протягом порівняльного періоду загальна кількість господарських товариств збільшилася на 8, а загальна кількість АТ, створених у процесі приватизації та корпоратизації, з початку звітного року зменшилася на 40, а саме: з державною часткою до 10 % – на 13, з державною часткою 10 – 25 % – 1, з державною часткою 25 – 50 % – 13 та з державною часткою 50 – 100 % – 13.

Сумарна вартість корпоративних прав держави в усіх господарських товариствах за номінальною вартістю пакетів акцій на 01.01.12 становить 39,67 млрд грн. Частка власності держави у статутному капіталі господарських товариств, управління якими здійснює Фонд (з урахуванням НАК і ДХК), становить 6,11 млрд грн. (15,1 %). Номінальна вартість державної частки господарських товариств, які перебувають в управлінні інших органів виконавчої влади, становить 33,56 млрд грн. (84,9 %) (табл. 2).

Протягом порівняльного періоду загальна вартість корпоративних прав держави, управління якими здійснює Фонд, зменшилася на 3,95 млрд грн., в основному внаслідок продажу пакета акцій, яким володіла держава у ВАТ «Укртелеком».

У структурі корпоративних прав держави значний сегмент займають підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, кредиторська заборгованість яких виникла переважно до передачі Фонду корпоративних прав.

Станом на 01.01.12 121 підприємство (у тому числі державні підприємства, функції з управління майном яких передані Фонду та його регіональним відділенням у зв'язку з прийняттям рішення про їх приватизацію, та господарські товариства, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 25 %). Із загальної кількості підприємств,

Таблиця 1

Господарські товариства	Загальна кількість товариств		Кількість пакетів акцій, часток, паїв, що належать державі у статутному капіталі господарських товариств							
			до 10 %		10 – 25 %		25 – 50 %		50 – 100 %	
	на 01.01.11	на 01.01.12	на 01.01.11	на 01.01.12	на 01.01.11	на 01.01.12	на 01.01.11	на 01.01.12	на 01.01.11	на 01.01.12
Акціонерні товариства, створені в процесі приватизації та корпоратизації	367	327	72	59	57	56	114	101	124	111
Холдингові, державні акціонерні та національні акціонерні компанії	29*	29**	0	0	0	0	0	0	29	29
Акціонерні товариства, створені за участю Фонду	83	79	28	27	11	10	30	29	14	13
Товариства з обмеженою відповідальністю	75	70	10	11	20	17	25	22	20	20
Акціонерні товариства, які перебувають в управлінні інших органів виконавчої влади	110	167	0	6	0	11	7	34	103	116
Разом...	664	672	110	103	88	94	176	186	290	289

* У тому числі 18 холдингових компаній, які перебувають на обліку в інших органах виконавчої влади.

** У тому числі 19 холдингових компаній, які перебувають на обліку в інших органах виконавчої влади.

Таблиця 2

Господарські товариства	Кількість господарських товариств в управлінні	Вартість державної частки, млрд грн.		Зміни, млрд грн.
		станом на 01.01.11	станом на 01.01.12	
Господарські товариства, які перебувають в управлінні Фонду (разом з НАК і ДХК), – усього	486	10,06	6,11	-3,95
Господарські товариства, які перебувають в управлінні інших органів виконавчої влади (разом з НАК і ДХК), – усього	186	33,61	33,56	-0,05
Разом...	672	43,67	39,67	-4,00

щодо яких порушено провадження у справах про банкрутство, 23 перебувають у процедурі розпорядження майном; 47 – у процедурі санації; 51 – у ліквідаційній процедурі.

У регіональному розрізі 486 об'єктів, управління якими здійснює Фонд, розподілено так:

Вінницька область	- 8
Волинська область	- 6
Дніпропетровська область	- 21
Донецька область	- 44
Житомирська область	- 3
Закарпатська область	- 9
Запорізька область	- 19
Івано-Франківська область	- 8
Київська область	- 43
Кіровоградська область	- 15
Луганська область	- 50
Львівська область	- 25
Миколаївська область	- 2
Одеська область	- 14
Полтавська область	- 8
Рівненська область	- 6
Сумська область	- 13
Тернопільська область	- 19
Харківська область	- 8
Херсонська область	- 10
Хмельницька область	- 13
Черкаська область	- 7
Чернівецька область	- 11
Чернігівська область	- 7
м. Київ	- 73
м. Севастополь	- 5
Автономна Республіка Крим	- 26
Спільні господарські товариства (за межами України)	- 13

Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств, національних акціонерних та державних холдингових компаній, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 %, управління корпоративними правами держави яких здійснює Фонд та які не перебувають на стадії санації та ліквідації

Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств, національних акціонерних і державних холдингових компаній

Підсумки роботи господарських товариств, національних акціонерних і державних холдингових компаній, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 %, управління корпоративними правами держави яких здійснює Фонд і

які не перебувають у процесі банкрутства (на стадії санації та ліквідації), за 2011 рік відображені на рисунку, а узагальнені фінансово-економічні показники корпоративного сектору, яким управляє Фонд, за 2011 рік наведені у табл. 3.

Чистий дохід господарських товариств за 2011 рік становить 8 444,3 млн грн., що на 3 640,0 млн грн. (або на 56,9 %) більше, ніж за минулий рік. Найбільш дохідними товариствами є: ВАТ «Турбоатом» – 427,293 млн грн.; ВАТ «Одеський припортовий завод» – 336,133 млн грн.; ПАТ «Київський мотоциклетний завод» – 13,196 млн грн.; ВАТ «Завод «Фіолент» – 12,431 млн грн.

За галузевим розподілом найбільші обсяги чистого доходу мали товариства промисловості (8 181,7 млн грн.), а серед регіонів – товариства Одеської (5 482,4 млн грн.) та Харківської (1 299,8 млн грн.) областей.

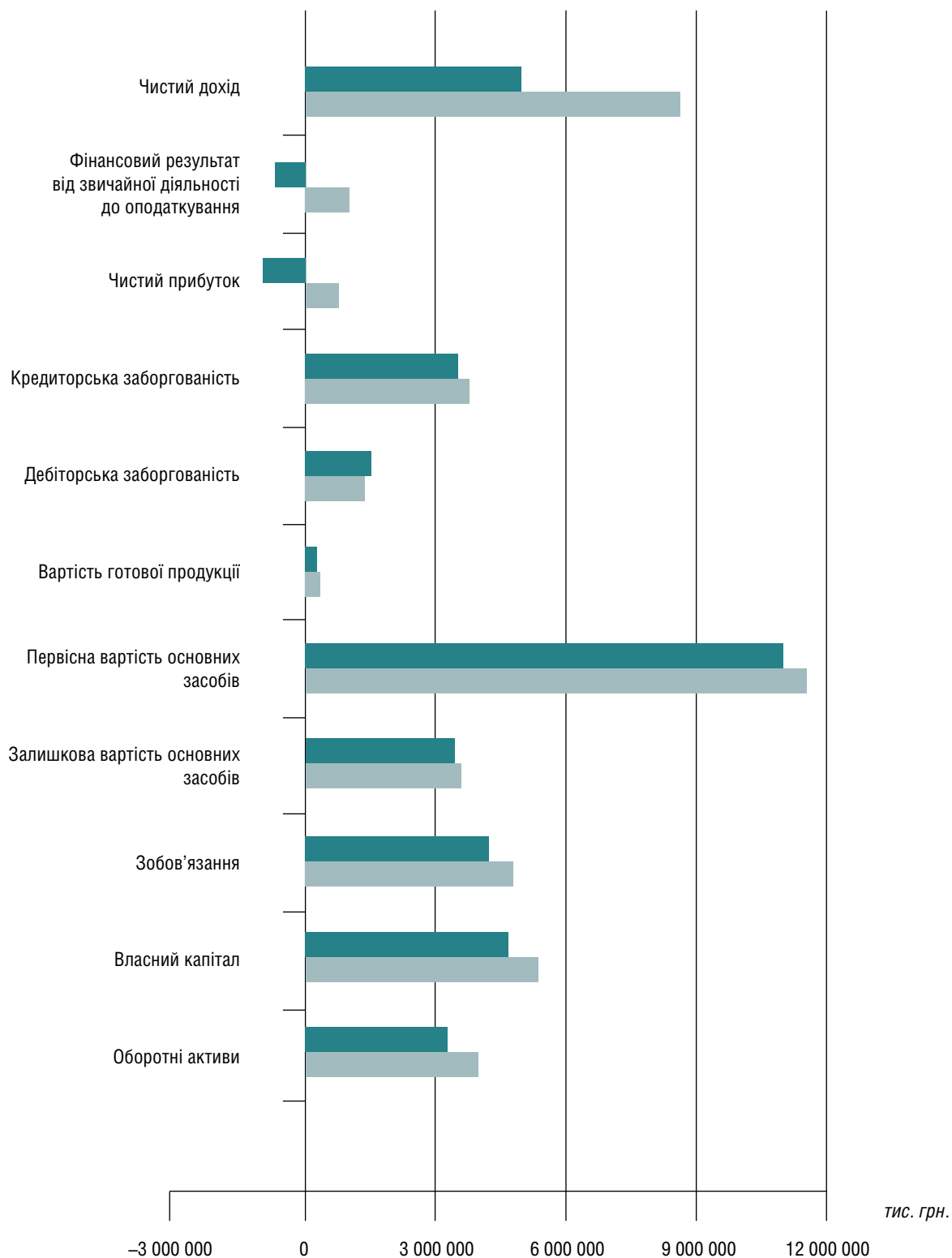
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 %, управління корпоративними правами держави яких здійснює Фонд і які не перебувають у процесі банкрутства (на стадії санації та ліквідації), станом на 01.01.12 становить 902,7 млн грн., тоді як у минулому році цей показник мав від'ємне значення і становив -886,4 млн грн.

За галузевим розподілом найкращий фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування мали товариства промисловості (918,5 млн грн.). У регіональному аспекті найкращий фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування отримали товариства Харківської (525,7 млн грн.) та Одеської (464,4 млн грн.) областей.

У цілому за 2011 рік господарськими товариствами одержано перевищення чистих прибутків над чистими збитками на 634,8 млн грн. Збитки мали 37 товариств, а сума їх збитків становить -168,4 млн грн. Найбільшу суму збитків одержало ВАТ «Оріана» (- 40,1 млн грн.), яке перебуває в процедурі санації.

Слід зазначити, що за минулий рік у цілому було одержано перевищення чистих збитків над чистими прибутками на 1 661,0 млн грн., тобто відбувається поступове покращення результатів діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 % і які не перебувають у процесі банкрутства (на стадії санації та ліквідації).

Найбільше цьому посприяла діяльність дев'яти товариств, які за результатами 2011 року одержали чистий прибуток понад 1 млн грн., з них: ВАТ «Турбоатом» – 427,293 млн грн.; ВАТ «Одеський припортовий завод» – 336,133 млн грн.; ПАТ «Київський мотоциклетний завод» – 13,196 млн грн.; ВАТ «Завод «Фіолент» – 12,431 млн грн.; ПАТ «Закарпаття-обленерго» – 4,492 млн грн.; ВАТ «Меридіан» ім. С. П. Королюва – 3,115 млн грн.; ВАТ «Азовмаш» – 3,003 млн грн.; ПАТ «Науково-технічний комплекс «Електронприлад» –

Основні фінансово-економічні показники діяльності господарських товариств, національних акціонерних та державних холдингових компаній, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 %, управління корпоративними правами держави яких здійснює Фонд і які не перебувають у процесі банкрутства (на стадії санації та ліквідації), за 2011 рік:

■ – 2010 рік; ■ – 2011 рік

Фінансово-економічний показник	Значення, тис. грн.	
	2010 рік	2011 рік
Чистий дохід	4 804 312,40	8 444 316,90
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	-886 355,60	902 744,60
Чистий прибуток	-1 022 767,00	638 247,60
Кредиторська заборгованість – усього	3 452 640,50	3 758 452,20
Дебіторська заборгованість – усього	1 541 033,90	1 489 772,00
Вартість готової продукції	284 146,60	337 483,50
Первісна вартість основних засобів	10 975 601,50	11 490 944,20
Залишкова вартість основних фондів	3 435 584,50	3 574 483,90
Зобов'язання	4 320 327,00	4 802 956,70
Власний капітал	4 781 026,10	5 375 946,40
Оборотні активи	3 224 513,80	4 078 933,50

2,265 млн грн.; ПАТ «Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А. С. Бережного» – 1,349 млн грн.

Найкращих результатів досягли ВАТ «Турбоатом» та ВАТ «Одеський припортовий завод», тоді як у цілому по Одеській області було одержано перевищення чистих прибутків над збитками на суму 335,5 млн грн., а по Харківській області – на суму 428,7 млн грн.

Протягом 2011 року порівняно з 2010 роком спостерігається збільшення вартості готової продукції (на 53,3 млн грн.), первісної вартості основних засобів (на 515,3 млн грн.) та залишкової вартості основних засобів (на 138,9 млн грн.), обсягів зобов'язань (на 482,6 млн грн.), власного капіталу (на 594,9 млн грн.) та оборотних активів (на 854,4 млн грн.).

За 2011 рік співвідношення обсягів кредиторської заборгованості (3 758,4 млн грн.) та обсягів дебіторської заборгованості (1 489,7 млн грн.) становить 2,52 до 1.

Порівняно з 2010 роком спостерігається скорочення обсягів дебіторської та збільшення обсягів кредиторської заборгованості.

У галузевому розрізі найбільший розмір кредиторської (3 546,7 млн грн.) та дебіторської (1 373,3 млн грн.) заборгованості мають товариства промисловості.

Стан погашення заборгованості з виплати заробітної плати

Станом на 31.12.11 заборгованість із виплати заробітної плати мали 34 суб'єкти господарювання, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 %, та державних підприємств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, у сумі 59,78 млн грн., яка порівняно з початком 2011 року зменшилася на 3,51 млн грн. (або на 5,87 %).

Погашення заборгованості із заробітної плати підприємствами-боржниками, які перебувають на таких стадіях банкрутства, як санація або ліквідація, відбувається згідно з положеннями Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Слід зазначити, що відповідно до пункту 4 статті 17 цього Закону з дня винесення ухвали суду про санацію керівник боржника відсторонюється від посади і управління боржником переходить до керуючого санацією, припиняються повноваження органів управління боржника – юридичної особи.

З огляду на це єдиним дієвим заходом Фонду є погодження планів санації таких господарських товариств з вимогою першочергового погашення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам товариства (відповідно до Указу

Президента України «Про невідкладні заходи щодо завершення погашення заборгованості із заробітної плати»).

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.09 № 863 «Про посилення контролю за погашенням заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат» наказом Фонду від 03.09.09 № 1399 створено тимчасову комісію з питання погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Аналогічні тимчасові комісії утворено і в регіональних відділеннях Фонду. Так, станом на 01.01.12 проведено 112 засідань зазначеної комісії, за результатами яких 91 керівник попереджений про персональну відповідальність, у тому числі 4 керівники звільнені. Щодо кожного товариства-боржника визначені заходи з ліквідації зазначеної заборгованості.

На сьогодні триває робота щодо аналізу діяльності органів управління господарських товариств у напрямі підвищення ефективності управління підприємствами, та вживаються вичерпні заходи для забезпечення повної ліквідації заборгованості з виплати заробітної плати на підпорядкованих органам приватизації товариствах.

Стан надходження дивідендів та платежів до Державного бюджету України

Відповідно до помісячного розпису доходів загальнофонду Державного бюджету України на 2011 рік, розробленого Міністерством фінансів України, планове завдання з надходження дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є в державній власності, на 2011 рік становить 149,070 млн грн.

За даними Державного Казначейства України, станом на 01.01.12 до державного бюджету перераховано дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є в державній власності, на загальну суму майже 594,046 млн грн., тобто план перевиконано в чотири рази. Це відбулося в результаті того, що були сплачені дивіденди ПАТ «Укрнафта» в розмірі майже 397,0 млн грн., які не було заплановано.

За даними Державної податкової адміністрації України, за 2011 рік до Державного бюджету України та місцевих бюджетів господарськими товариствами, у статутному капіталі яких державна частка перевищує 50 %, було сплачено податків, зборів (обов'язкових платежів) на суму 589,98 млн грн., що на 262,54 млн грн. більше, ніж за 2010 рік.

Слід зазначити, що за результатами роботи за 2011 рік спостерігається збільшення суми перерахування платежів

до державного бюджету на 234,18 млн грн. (на 133,2 %) та збільшення платежів до місцевих бюджетів на 28,36 млн грн. (на 18,7 %) порівняно з минулим роком.

Найбільша сума платежів, перерахованих до бюджетів усіх рівнів, за звітний період сплачена ВАТ «Одеський припортовий завод» (295,15 млн грн.) та ВАТ «Турбоатом» (136,20 млн грн.). Слід зазначити, що сума платежів, перерахованих зазначеними ВАТ, становить 74,8 % загальної суми перерахувань господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 %.

Заходи Фонду з підвищення ефективності управління корпоративними правами держави

Одним із ключових питань у роботі Фонду залишається питання вдосконалення та узгодження положень законодавства.

Фонд розробив постанову Кабінету Міністрів України від 05.01.11 № 1 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2010 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави». Зазначена постанова розроблена з метою забезпечення надходжень у 2011 році до державного бюджету дивідендів від господарських організацій, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, згідно з їх галузевою належністю.

Працівники Фонду продовжують роботу з підвищення ефективності управління державними корпоративними правами в акціонерних товариствах та контролю за фінансовою діяльністю цих товариств, зокрема:

проводиться аналіз діяльності наглядових рад АТ та моніторинг рішень, прийнятих наглядовими радами;

проводиться аналіз персонального складу наглядових рад АТ з метою залучення осіб виключно з числа фахівців, які пройшли навчання, отримали сертифікати на право здійснення функцій з управління корпоративними правами та мають досвід у цій сфері діяльності;

проводиться оцінка управління об'єктами державної власності відповідно до Критеріїв ефективності управління корпоративними правами держави, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.07 № 832. Результати оцінки щокварталу надаються Міністерству економіки України для узагальнення і прийняття управлінських рішень;

готуються та проводяться спільні засідання Комісії з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності відкритих АТ та Комісії з проведення атестації керівників господарських товариств з державною часткою понад 50 %;

з метою підвищення якості управлінського контролю даються доручення відповідальним представникам держави в органах управління господарських товариств;

з метою підвищення кваліфікації посадових осіб господарських товариств у сфері корпоративного управління протягом 2011 року було організовано та проведено 7 навчальних семінарів, зокрема, семінар за програмою «Питання застосування та реалізації норм Закону України «Про акціонерні товариства» в процесі приватизації» та семінар за програмою «Особливості приватизаційних процесів на сучасному етапі реформування державного сектору економіки України», організовані Фондом у рамках Консультаційного проекту Уряду Німеччини з питань приватизації. За результатами проведених семінарів свій кваліфікаційний рівень у

сфері корпоративного управління підвищили 76 фахівців центрального апарату Фонду та його регіональних відділень; 5 семінарів за програмою «Корпоративний секретар», у якій взяли участь 63 представники господарських товариств, які виконують функції корпоративних секретарів в акціонерних товариствах.

Після закінчення семінарів слухачі склали кваліфікаційний іспит, за результатами якого отримали свідоцтва державного зразка про проходження навчання за цією програмою та сертифікати на право на управління корпоративними правами.

Проведення семінарських занять з питань управління корпоративними правами держави в подальшому сприятиме організаційному та кадровому забезпеченню процесу управління корпоративними правами держави, підвищенню ефективності виконання функцій з управління корпоративними правами держави та дасть змогу забезпечувати державі контроль над прийняттям рішень щодо діяльності господарських товариств із державною часткою у статутному капіталі, що, у свою чергу, сприятиме захисту прав держави як акціонера та забезпечить дієвий контроль за надходженнями до державного бюджету в частині перерахування дивідендів на державні корпоративні права.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.10 № 297 «Деякі питання управління корпоративними правами держави» завдання на голосування представникам держави на загальних зборах та засіданнях наглядової ради господарських товариств, у статутному капіталі яких державна частка становить понад 50 %, погоджуються Прем'єр-міністром України або Першим віце-прем'єр-міністром України за умови попереднього розгляду віце-прем'єр-міністром згідно з розподілом функціональних повноважень. Відповідно до доручення Прем'єр-міністра України М. Азарова від 22.04.10 № 22657/1/1-10 завдання на голосування з питань порядку денного загальних зборів акціонерів та наглядових рад господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави становить 50 % і більше, не пізніше ніж за 15 днів до дати проведення засідання мають подаватися до Кабінету Міністрів України разом із пояснювальною запискою обґрунтування позиції стосовно кожного питання, що пропонується для розгляду.

Результати аналізу практики виконання зазначених постанови та доручення засвідчують, що погодження завдання на голосування може зайняти тривалий час, що призводить до перенесення засідань загальних зборів акціонерів та наглядової ради. Це стримує роботу та не дає змоги вільно розвиватися товариствам, адже загальні збори акціонерів є вищим органом АТ, який може вирішувати будь-які питання його діяльності, а наглядова рада є органом, що здійснює захист прав акціонерів товариства та в межах компетенції контролює і регулює діяльність виконавчого органу.

З метою забезпечення потреб діяльності та розвитку товариства, виконання його зобов'язань, включаючи зобов'язання щодо сплати податків та обов'язкових платежів, складається фінансовий план. Усього в 2011 році підлягали погодженню (затвердженню) фінансові плани на 2012 рік 57 господарських товариств. Станом на 01.01.12 Фондом погоджені (затверджені) 56 фінансових планів. Фінансовий план на 2012 рік ВАТ «Одеський припортовий завод» було затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.12 № 63-р.

Управління фінансового аналізу та відновлення платоспроможності

РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, здійсненого протягом I кварталу 2012 року*

Згідно з вимогами статей 7 та 27 Закону України «Про приватизацію державного майна» щодо контролю державними органами приватизації (далі – орган приватизації) за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна, постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.97 № 1012 «Про порядок контролю за діяльністю підприємств, приватизація яких здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України», відповідно до Порядку здійснення державними органами приватизації контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, затвердженого наказом Фонду державного майна України (далі – Фонд) від 19.08.98 № 1649 (зі змінами та доповненнями), та згідно з щоквартальними графіками перевірок, затвердженими наказами Фонду та його регіональними відділеннями про організацію щоквартальних перевірок виконання умов договорів купівлі-продажу, проведено перевірки виконання покупцями державного майна умов укладених договорів. Здійснений контроль показав таке.

Загальні дані про результати контролю

На обліку органів приватизації перебувають 12 422 договори купівлі-продажу державного майна, у тому числі: пакетів акцій акціонерних товариств – 1 077; об'єктів малої приватизації – 8 310; об'єктів незавершеного будівництва – 3 035.

Із загальної кількості зазначених договорів станом на 01.04.12 органами приватизації контролюється стан виконання умов 1 546 договорів (решта 10 876 договорів – це договори, умови яких вже виконані, у результаті чого їх знято з контролю).

Протягом I кварталу перевірено стан виконання умов 309 договорів.

За результатами цієї роботи можна зробити такі загальні висновки.

Перевірками встановлено, що більшість взятих покупцями об'єктів приватизації зобов'язань виконується належним чином.

Поряд із зазначеним невиконання тих чи інших умов встановлено у 35 випадках, що становить 11,3 відсотка загальної кількості договорів, виконання умов яких було перевірено. Найбільше порушень зафіксовано в Луганській (4,5 відсотка перевірених договорів) області і стосуються вони термінів завершення будівництва та введення в експлуатацію.

Аналіз стану виконання умов договорів за окремими групами об'єктів приватизації

У розрізі окремих груп об'єктів з числа вищезазначених стан виконання умов договорів (накопичувальним підсумком) такий.

З усіх договорів, які перебувають на обліку органів приватизації, найбільша кількість порушень фіксується за договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва. Із 3 035 договорів цієї групи невиконання умов встановлено за 175 договорами (5,7 відсотка загальної кількості договорів цієї групи), неналежне виконання умов зафіксовано за 14 договорами (0,5 відсотка), термін виконання умов не закінчився за 487 договорами (16,0 відсотка), у повному обсязі виконано умови 2 359 договорів (77,7 відсотка).

Найбільше договорів з тих, що обліковуються, стосуються об'єктів малої приватизації. З їх загальної кількості – 8 310 до-

говорів – умови в повному обсязі виконано за 7 618 договорами (91,7 відсотка загальної кількості), невиконання умов виявлено за 46 договорами (0,5 відсотка), неналежне виконання умов (з порушенням термінів) має місце за 21 договором (0,3 відсотка). Термін виконання умов не закінчився за 625 договорами (7,5 відсотка).

Стан виконання умов договорів купівлі-продажу пакетів акцій такий.

На обліку органів приватизації перебуває 1 077 договорів купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств. Повне і своєчасне виконання умов встановлено за 969 договорами (90,0 відсотка загальної кількості). Неналежне виконання умов, тобто відставання від передбачених договорами термінів, допущено покупцями за 7 договорами (0,6 відсотка), невиконання умов зафіксовано за 36 договорами (3,3 відсотка). За 65 договорами (6,0 відсотка) термін виконання умов не настав.

Серед зазначених договорів купівлі-продажу пакетів акцій 130 договорів стосуються підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, з них на обліку в центральному апараті Фонду перебувають 105 договорів, у регіональних відділеннях – 25.

Стан виконання умов договорів купівлі-продажу пакетів акцій такий:

за 117 договорами (90,0 відсотка загальної кількості) умови виконано в повному обсязі;

за 8 договорами (6,2 відсотка) зобов'язання перебувають на стадії виконання;

за 5 договорами (3,8 відсотка) зафіксовано невиконання умов.

На сьогодні органами приватизації здійснюються заходи щодо розірвання договорів та повернення пакета акцій у державну власність.

Дані про стан виконання покупцями об'єктів приватизації найхарактерніших умов договорів

Значна кількість порушень умов договорів фіксується за договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва щодо термінів завершення будівництва та введення в експлуатацію. Протягом I кварталу таке невиконання встановлено за 4 договорами (1,3 відсотка перевірених). Найбільшу кількість зазначених порушень зафіксовано Регіональним відділенням Фонду по Луганській області, яке розпочало претензійно-позовну роботу з метою застосування до покупців передбачених законодавством та договорами норм відповідальності.

Зафіксовано порушення в частині ненадання документів, що підтверджують виконання умов договорів купівлі-продажу. Такі випадки встановлені за 4 договорами (1,3 відсотка перевірених) регіональними відділеннями по Дніпропетровській, Одеській, Херсонській та Харківській (по одному договору) областях.

Недотримання термінів передачі земельної ділянки місцевим органам влади після розбирання об'єктів приватизації зафіксовано за 5 договорами (1,6 відсотка перевірених договорів) регіональними відділеннями по Луганській (3 договори), Дніпропетровській та Тернопільській (по одному договору) областях.

Порушення умов договорів у частині виконання вимог екологічної безпеки та заходів з охорони навколишнього середовища зафіксовано за 5 договорами (1,6 відсотка перевірених)

* За наказом Фонду державного майна України від 19.04.12 № 549.

регіональними відділеннями по Київській, Херсонській (по 2 договори) та Одеській (1 договір) областях.

Результати перевірки стану виконання покупцями зобов'язань щодо збереження існуючої на момент приватизації кількості робочих місць та створення нових такі.

На контролі органів приватизації перебувають 174 договори (11,3 відсотка загальної кількості договорів, які контролюються органами приватизації), які містять умову щодо збереження кількості робочих місць, які існували на об'єктах на момент їх приватизації, та 229 договорів (14,8 відсотка) – щодо створення нових.

Протягом I кварталу перевірено 26 договорів, які містять умову щодо збереження робочих місць та 20 договорів щодо створення нових.

Результати перевірки показали, що на момент приватизації кількість робочих місць на підприємствах, стосовно яких укладено договори з умовою збереження робочих місць, становить 1 475. На сьогодні їх кількість становить 1 542 одиниці, тобто власниками у післяприватизаційний період ця умова договорів виконана і додатково створено 67 нових робочих місць.

Наприклад, у Дніпропетровській області за договором купівлі-продажу цілісного майнового комплексу ДП будівельно-монтажного управління «Дніпротрансв'язок» покупець (ТОВ «Будівельно-монтажний поїзд-870») повинен зберегти 73 робочих місця. На момент перевірки на підприємстві існує 97 робочих місць.

У Вінницькій області за договором купівлі-продажу ДП ветеринарної медицини «Агроветсервіс» передбачається збереження профілю об'єкта та збереження 18 робочих місць. На даний час ветеринарні медикаменти та препарати, які випускаються підприємством, є одними з найкращих на Вінниччині, а кількість працюючих збільшено до 21 особи.

На виконання зобов'язання щодо створення нових робочих місць власниками цих об'єктів у післяприватизаційний період створено 31 робоче місце.

Наприклад, у Сумській області за договором купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Кварцсамоцветы» покупцем (ТОВ «Столичне будівництво») створено 12 нових робочих місць.

Слід відмітити також створення нових робочих місць за договорами, в яких умови щодо збереження або створення нових робочих місць не передбачені. У звітному кварталі із загальної кількості перевірених договорів на 7 об'єктах приватизації зафіксовано створення 48 нових робочих місць.

Наприклад, у Донецькій області за договором купівлі-продажу ОНБ – «Вбудовано-прибудована аптека до житлового будинку № 16» – покупцем (фізична особа) створено 20 робочих місць.

У Львівській області за договором купівлі-продажу клубу та за договором купівлі-продажу їдальні, що не ввійшли до статутного капіталу ВАТ «Сокальський Агротехсервіс», покупцем (фізична особа) створено 8 нових робочих місць.

Мають місце й інші приклади, коли завдяки добросовісній діяльності власників приватизованих об'єктів та ефективному контролю з боку органів приватизації вдається досягати позитивних результатів не лише у фінансових, економічних, а й у соціальних сферах.

Результати перевірок стану виконання інвестиційних зобов'язань та інших зобов'язань, виражених у грошовій формі, які містять 854 договори купівлі-продажу пакетів акцій, 384 договори купівлі-продажу об'єктів малої приватизації і 88 договорів купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва, показали таке.

Загалом цими договорами передбачено інвестування підприємств (у період з 1996 до 2017 року) на загальну суму 11 306,85 млн грн., 2 217,69 млн дол. США та 19,26 млн євро. У тому числі станом на 01.04.12 – 9 296,70 млн грн., 1 457,62 млн дол. США, 19,26 млн євро. Фактично станом на 01.04.12 українські підприємства

одержали 10 139,81 млн грн., 1 764,39 млн дол. США та 72 млн євро, що в перерахунку на національну валюту становить 20 993,112 млн грн.

За окремими групами договорів ці цифри розподіляються так.

Договорами купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств передбачено надходження на підприємства у період з 1996 року до 2017 року коштів на загальну суму 9 860,21 млн грн., 1 919,39 млн дол. США та 19,26 млн євро. Зокрема, стратегічно важливі для економіки та безпеки держави підприємства протягом зазначеного періоду мають одержати 4 953,58 млн грн., 1 552,00 млн дол. США.

Фактично у період з 1996 року підприємства вже одержали за всіма договорами купівлі-продажу пакетів акцій інвестиції в розмірі 9 231,47 млн грн., 1 740,88 млн дол. США та 72,00 млн євро, у тому числі за договорами купівлі-продажу пакетів акцій стратегічно важливих для економіки і безпеки держави підприємств – 5 174,60 млн грн., 1 290,70 млн дол. США. За умовами зазначених договорів у цей період має бути внесено 4 792,91 млн грн., 1 097,00 млн дол. США.

Договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва заплановано надходження інвестицій у період з 1996 до 2017 року – 1 211,79 млн грн. і 10 тис. дол. США, станом на 01.04.12 – 609,84 млн грн., 10 тис. дол. США. Фактично станом на 01.04.12 внесено 727,71 млн грн. і 27,756 тис. дол. США.

Договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації передбачено в період до 2017 року здійснення інвестицій на загальну суму 234,85 млн грн. і 298,29 млн дол. США, станом на 01.04.12 – 134,04 млн грн. і 650,00 тис. дол. США. Фактично станом на 01.04.12 надійшло 180,63 млн грн. і 23 477,31 тис. дол. США.

Особливий інтерес інвестори виявляють до підприємств базових галузей економіки, а саме: чорної та кольорової металургії (обсяг здійснених інвестицій – 3 732,13 млн грн. та 1 425,73 млн дол. США), машинобудування та металообробки (1 516,51 млн грн. та 36,24 млн дол. США), енергетичної та паливної промисловості (833,47 млн грн., 57,92 млн дол. США та 71,14 млн євро).

Результати аналізу напрямів залучення інвестицій свідчать, що більша їх частина спрямовується на технічне переозброєння та реконструкцію виробництва (3 349,90 млн грн. та 1 226,65 млн дол. США), що необхідно для розвитку виробничої бази підприємств з метою випуску конкурентоспроможної продукції.

Наступним напрямом залучення інвестицій у підприємства України за кількісними показниками є погашення кредиторської заборгованості підприємств з платежів до бюджету всіх рівнів та перед Пенсійним фондом (173,45 млн грн. та 42,33 млн дол. США).

Заходи, вжиті органами приватизації з метою усунення фактів порушень умов продажу об'єктів приватизації

У всіх виявлених випадках порушення покупцями взятих зобов'язань органами приватизації здійснювалася претензійно-позовна робота щодо застосування передбачених договорами та законодавством санкцій.

Загальна сума штрафів, пені та неустойок, яка була нарахована наростаючим підсумком за всі роки контролю, становить 53,13 млн грн. та 163,4 тис. дол. США, у тому числі 31,44 млн грн., які нараховано за рішеннями судів, що набрали законної сили. Фактично було сплачено 18,56 млн грн. та 106,4 тис. дол. США.

За звітний період нараховано штрафних санкцій на суму 865,79 тис. грн., фактично сплачено 59,29 тис. грн.

У попередньому кварталі було нараховано штрафів, пені та неустойок на суму 2,99 млн грн. та фактично сплачено 324,67 тис. грн.

Після використання всіх можливостей досудового врегулювання спорів здійснювалися дії щодо розірвання (визнання

недійсними) таких договорів та повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність.

Станом на 01.04.12 у власність держави повернено 303 (накопичувальним підсумком) об'єкти приватизації (з яких 83 – пакети акцій, 53 – єдині майнові комплекси, 167 – об'єкти незавершеного будівництва).

За 153 договорами триває претензійно-позовна робота щодо їх розірвання (визнання недійсними) і повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність (з них 22 – пакети акцій, 16 – єдині майнові комплекси та 115 – об'єкти незавершеного будівництва).

Із загальної кількості повернутих у державну власність об'єктів приватизації повторно продано 163 об'єкти, а саме: 49 пакетів акцій, 83 об'єкти незавершеного будівництва, 31 єдиний майновий комплекс.

Загальна сума коштів, одержаних від продажу повернутих державі об'єктів за рішеннями судів, накопичувальним підсумком становить 98,64 млн грн.

Приклади позитивних результатів роботи органів приватизації та діяльності власників приватизованого майна в процесі виконання умов договорів купівлі-продажу

Перевірками фіксуються конкретні приклади поліпшення виробничого та фінансового стану приватизованих підприємств у результаті успішної реалізації власниками взятих зобов'язань. Крім наведених прикладів, це такі:

у Донецькій області:

згідно з умовами договору купівлі-продажу в I кварталі 2012 року прийнята в експлуатацію реконструйована будівля готелю «Київ». У реконструкцію об'єкта покупцем (ТОВ «Проект – 2012») здійснено інвестицій на суму 13 363,87 тис. грн. при запланованих 5 000 тис. грн. Готель модернізований відповідно до європейських стандартів і має категорію «три зірки». Будівля готелю виконана у вигляді двох блоків (правого та лівого), об'єднаних центральним ліфтово-східним блоком, у якому на першому поверсі розташовані вестибюль із зоною приймання гостей, рецепція, багажне відділення, ліфти та сходи центрального блоку, призначені тільки для переміщення гостей. На першому поверсі в правому блоці розташовані зона відпочинку, службові приміщення ресторану, кухня, туалети, кімната чергового адміністратора, зона розташування оргтехніки та інформаційного обслуговування, сходи та ліфт для пересування персоналу. В лівому блоці першого поверху розташовані номери для розміщення гостей, у тому числі номер для маломобільних груп населення, медпункт. З першого по шостий поверхи розташований номерний фонд, який становить 172 двомісних номери, у тому числі один номер для інвалідів. У цокольному поверсі лівий блок займають приміщення культурно-дозвільного призначення: зал засідань (кімната переговорів), тренажерний зал, а також адміністративні приміщення. У правому блоці розташовані службові та технічні приміщення готелю. В підвальній частині будівлі розташована насосна станція установки автоматичного пожежогасіння, інженерні мережі та обладнання. Головний вхід готелю обладнаний пандусом.

З метою підготовки об'єкта до проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу ТОВ «Проект-2012» уклав угоду з «Rezidor Russia A/S» на оснащення готелю відповідно до стандартів готельної мережі «Park Inn»;

у Житомирській області:

покупець – фізична особа, – який придбав за договором купівлі-продажу нежитлову будівлю магазину, здійснив ремонт приміщення, реєстрацію в БТІ. Також покупцем збережено профіль діяльності об'єкта (використовується як магазин продовольчих та промислових товарів) та створено і забезпечено працівниками 2 робочих місця, дотримуються санітарно-екологічні норми.

Загальні питання роботи органів приватизації із забезпечення виконання умов продажу державного майна

Протягом I кварталу органами приватизації забезпечено виконання вимог відповідних організаційно-розпорядчих актів щодо обсягів охоплення укладених договорів перевіркою виконання їх умов та термінів передання звітів Фонду. Кращими регіональними відділеннями щодо організації та здійснення контролю, звітності, відпрацювання пропозицій стосовно питань подальшого нормативного та методологічного забезпечення є регіональні відділення Фонду по Донецькій, Вінницькій, Львівській та Дніпропетровській областях.

Також слід зазначити, що останнім часом більшість регіональних відділень недостатню увагу приділяли інформаційній наповненості звітів – відсутні аналітичні показники, приклади з виконання умов договорів купівлі-продажу.

Управління з питань договірної менеджменту Фонду (далі – Управління) протягом I кварталу здійснювало роботу, спрямовану на вдосконалення системи контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, удосконалення нормативно-правової бази з питань приватизації.

З цією метою забезпечувалися контроль та постійний моніторинг стану виконання умов договорів купівлі-продажу згідно з графіком перевірки виконання умов договорів купівлі-продажу. Для здійснення контролю за виконанням інвестиційних та соціальних зобов'язань залучалися представники профспілкових організацій.

На виконання вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо реалізації положень Державної програми приватизації на 2012-2014 роки» від 13.01.12 № 4336-VI, пункту 117.1.2 Указу Президента України від 12.03.12 № 187/2012 «Про Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», доручення Кабінету Міністрів України від 20.02.12 № 4943/1/1-12 щодо плану організації виконання зазначеного закону Управлінням розроблено проекти постанов Кабінету Міністрів України про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок контролю за діяльністю підприємств, приватизація яких здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України» від 12.09.97 № 1012 та про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку повернення у державну власність об'єктів приватизації у разі розірвання або визнання недійсними договорів купівлі-продажу таких об'єктів» від 18.01.01 № 32.

Також розроблені накази Фонду про внесення змін до наказу Фонду від 29.10.98 № 2041 «Про впорядкування процедури внесення змін до договорів купівлі-продажу», про внесення змін до наказу Фонду від 30.03.11 № 500 «Про затвердження Порядку надання державними органами приватизації згоди на подальше відчуження та передачу в заставу об'єктів, обтяжених зобов'язаннями їх власників перед державою», про внесення змін до наказу Фонду від 19.08.98 № 1649 «Про затвердження Порядку здійснення державними органами приватизації контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації», про внесення змін до наказів Фонду від 15.08.97 № 885 «Про затвердження типових актів перевірки виконання умов договорів купівлі-продажу» та від 09.08.02 № 1432 «Про затвердження форм актів поточної та підсумкової перевірок виконання умов договорів купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва».

Зазначені проекти нормативно-правових актів перебувають на погодженні у відповідних органах влади.

З метою забезпечення прозорості та відкритості здійснення приватизаційних процесів інформація про результати роботи державних органів приватизації з питань контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу, проблемних питань та шляхів їх вирішення висвітлюється в Державному інформаційному бюлетені про приватизацію та розміщується на сайті Фонду в рубриці «Договірний менеджмент».

ІНФОРМАЦІЯ щодо реформування відносин власності в Україні за I квартал 2012 року

За даними відомчої звітності з питань приватизації за формою № 1-приватизація «Інформація про приватизацію майна підприємства, установи, організації», затвердженою наказом Фонду державного майна України (ФДМУ) від 10.07.06 № 1067 «Про затвердження форми звітності № 1-приватизація, додатка до форми звітності № 1-приватизація та Інструкції щодо їх заповнення»* та зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 26.07.06 за № 873/12747 (зі змінами), з початку процесу приватизації станом на 01.04.12 реформовано 127 594 об'єкти, з яких більше ніж три чверті (98 782 об'єкти) належали до комунальної форми власності, інші (28 812 об'єктів) – до державної.

Розподіл реформованих об'єктів за категоріями показаний на рис. 1, за класифікаційними групами – на рис. 2.

Переважна більшість об'єктів (84,7 %) належать до групи А, інші – до груп Б, В, Г (9,0 %), Д (4,0 %), Ж (1,2 %) та Е (1,1 %). За регіональним розподілом значна кількість об'єктів групи А зосереджена в Донецькій (11 581 об'єкт), Львівській (11 190), Дніпропетровській (6 973), Харківській (6 332) областях та м. Києві (12 138). За групами Б, В, Г більшість об'єктів реформовано в Донецькій (957 об'єктів), Дніпропетровській (784), Харківській (682), Луганській (616), Одеській (597), Київській (584) областях та в м. Києві (689).

Приватизація майна підприємств, установ, організацій здійснювалася в основному шляхом викупу:

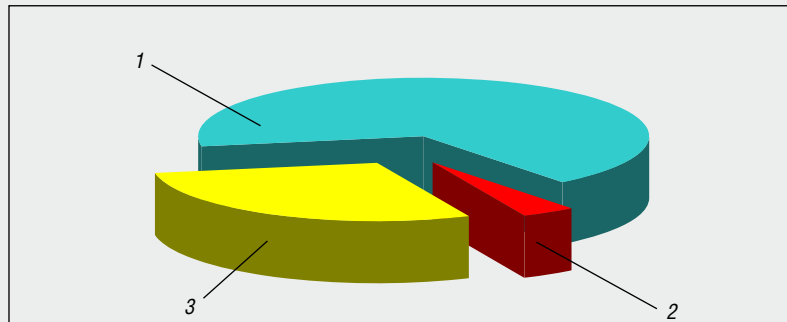

Рис. 1. Розподіл реформованих об'єктів за категоріями (станом на 01.01.12):

1 – структурні підрозділи підприємств (67,2 %);
2 – ОНБ (4,0 %); 3 – ЦМК підприємств (28,8 %)

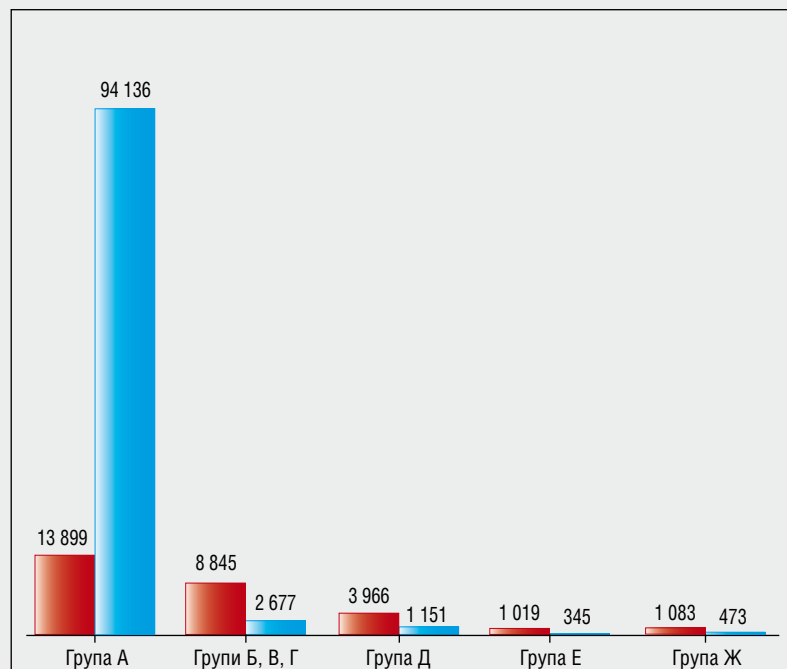

Рис. 2. Розподіл реформованих об'єктів за класифікаційними групами (станом на 01.04.12):

■ – об'єкти державної форми власності;
■ – об'єкти комунальної форми власності

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2006, № 10, с. 47 – 55. – Прим. ред.

**Розподіл об'єктів за способами приватизації
(станом на 01.04.12)***

Таблиця 1

Спосіб приватизації	Усього об'єктів	% загальної кількості
Викуп об'єкта приватизації	66 754	52,32
Викуп за альтернативним планом приватизації	456	0,36
Викуп майна, зданого в оренду з правом викупу	22 981	18,01
Продаж на аукціоні	19 101	14,97
Продаж за некомерційним конкурсом	2 515	1,97
Продаж за комерційним конкурсом	5 207	4,08
Продаж акцій ВАТ	10 580	8,29
Разом...	127 594	100,0

Розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації (станом на 01.04.12)

Таблиця 2

Регіон	Усього об'єктів	Форма власності			
		державна		комунальна	
		Усього об'єктів	% загальної кількості	Усього об'єктів	% загальної кількості
Автономна Республіка Крим	6 921	387	5,59	6 534	94,41
Область:					
Вінницька	2 870	1 244	43,34	1 626	56,66
Волинська	2 617	698	26,67	1 919	73,33
Дніпропетровська	8 040	1 839	22,87	6 201	77,13
Донецька	13 124	4 152	31,64	8 972	68,36
Житомирська	2 962	1 244	42,00	1 718	58,00
Закарпатська	2 993	422	14,10	2 571	85,90
Запорізька	5 474	1 333	24,35	4 141	75,65
Івано-Франківська	4 359	482	11,06	3 877	88,94
Київська	3 148	1 083	34,40	2 065	65,60
Кіровоградська	2 681	688	25,66	1 993	74,34
Луганська	5 621	1 666	29,64	3 955	70,36
Львівська	12 377	1 591	12,85	10 786	87,15
Миколаївська	3 935	1 108	28,16	2 827	71,84
Одеська	4 982	1 463	29,37	3 519	70,63
Полтавська	3 296	893	27,09	2 403	72,91
Рівненська	2 300	854	37,13	1 446	62,87
Сумська	3 087	856	27,73	2 231	72,27
Тернопільська	3 130	761	24,31	2 369	75,69
Харківська	7 427	1 608	21,65	5 819	78,35
Херсонська	2 444	574	23,49	1 870	76,51
Хмельницька	2 517	587	23,32	1 930	76,68
Черкаська	2 517	797	31,66	1 720	68,34
Чернівецька	3 103	496	15,98	2 607	84,02
Чернігівська	1 710	654	38,25	1 056	61,75
м. Київ	13 127	1 135	8,65	11 992	91,35
Автономна Республіка Крим та м. Севастополь	832	197	23,68	635	76,32
Разом...	127 594	28 812	22,58	98 782	77,42

понад 52 % об'єктів придбано цим способом.

Розподіл об'єктів за способами приватизації станом на 01.04.12 наведено в табл. 1, розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації – у табл. 2.

Питома вага реформованих об'єктів державної форми власності перевищує середній показник по державі (22,58) у Вінницькій (43,34), Житомирській (42,00), Чернігівській (38,25), Рівненській (37,13), Київській (34,40), Донецькій (31,64), Черкаській (31,66) та Луганській (29,64) областях. В Автономній Республіці Крим (94,41), м. Києві (91,35), Івано-Франківській (88,94), Львівській (87,15), Закарпатській (85,90) та Чернівецькій (84,02) областях питома вага кількості реформованих об'єктів комунальної форми власності перевищує середній показник по Україні (77,42 %).

За видами економічної діяльності процесом приватизації найбільше охоплені ЦМК підприємств торгівлі, з виробництва побутових виробів та предметів особистого вжитку; промисловості; з надання комунальних та індивідуальних послуг.

За I квартал 2012 року в процесі приватизації змінили форму власності 336 об'єктів: державної форми власності – 35, комунальної – 301.

Розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації за I квартал 2012 року наведено в табл. 3, за категоріями – на рис. 3.

У звітному періоді за класифікаційними групами реформовані об'єкти розподілялися так, %: А – 96,42; Д – 2,38; Е – 0,3; Ж – 0,6; В, Г – 0,3.

За регіональною ознакою найбільше об'єктів групи А реформовано в Харківській (72 об'єкти), Львівській (35), Донецькій (32), Луганській (23) областях та в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (31).

* Дані наведені з урахуванням вилучення об'єктів, щодо яких, за інформацією ФДМУ, регіональних відділень ФДМУ, Фонду майна Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, розірвано договори купівлі-продажу станом на 01.04.12.

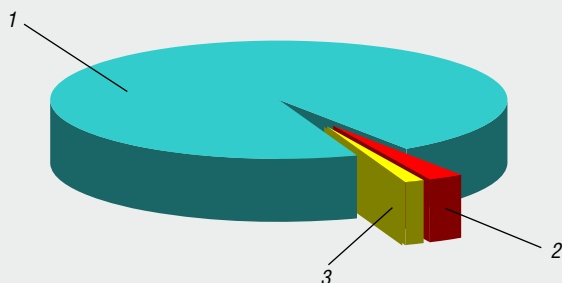

Рис. 3. Розподіл реформованих об'єктів за категоріями (за I квартал 2012 року):

1 – структурні підрозділи підприємств (96,13 %);
2 – ОНБ (2,38 %); 3 – ЦМК підприємств (1,49 %)

Таблиця 3

Розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації (за I квартал 2012 року)

Регіон	Усього об'єктів	Форма власності			
		державна		комунальна	
		Усього об'єктів	% загальної кількості	Усього об'єктів	% загальної кількості
Автономна Республіка Крим	19	0	0,00	19	100,00
Область:					
Вінницька	3	3	100,00	0	0,00
Волинська	2	2	100,00	0	0,00
Дніпропетровська	28	1	3,57	27	96,43
Донецька	32	0	0,00	32	100,00
Житомирська	9	3	33,33	6	66,67
Закарпатська	6	1	16,67	5	83,33
Запорізька	6	3	50,00	3	50,00
Івано-Франківська	4	0	0,00	4	100,00
Київська	2	2	100,00	0	0,00
Кіровоградська	9	1	11,11	8	88,89
Луганська	23	2	8,70	21	91,30
Львівська	35	0	0,00	35	100,00
Миколаївська	5	1	20,00	4	80,00
Одеська	6	2	33,33	4	66,67
Полтавська	12	4	33,33	8	66,67
Рівненська	6	0	0,00	6	100,00
Сумська	8	0	0,00	8	100,00
Тернопільська	5	0	0,00	5	100,00
Харківська	73	5	6,85	68	93,15
Херсонська	1	1	100,00	0	0,00
Хмельницька	5	0	0,00	5	100,00
Черкаська	2	1	50,00	1	50,00
Чернівецька	0	0	0,00	0	0,00
Чернігівська	0	0	0,00	0	0,00
м. Київ	3	2	66,67	1	33,33
Автономна Республіка Крим та м. Севастополь	32	1	3,13	31	96,88
Разом...	336	35	10,42	301	89,58

Об'єкти групи А комунальної форми власності, які становлять 92,28 % загальної кількості об'єктів цієї класифікаційної групи, реформовано переважно шляхом викупу (56,19 %), викупу майна, зданого в оренду (28,09), та продажу на аукціонах (11,71), реформування решти об'єктів здійснено іншими способами.

Об'єкти групи А державної форми власності приватизовано переважно шляхом викупу (40,0 %), на аукціонах (36,0), за комерційним конкурсом (16,0), решту – шляхом викупу майна, зданого в оренду.

Переважну кількість об'єктів групи Д як державної, так і комунальної форми власності, продано на аукціонах (5 об'єктів) та шляхом викупу (3).

Наведені дані свідчать, що частіше об'єктами приватизації стають структурні підрозділи підприємств, зокрема, приміщення, будівлі та споруди, які за класифікацією належать до об'єктів групи А (96,13 %).

Серед способів приватизації протягом I кварталу 2012 року найпоширенішими були викуп, викуп майна, зданого в оренду, та продаж на аукціоні – відповідно 54,76 %, 25,60 % та 14,88 % загальної кількості реформованих об'єктів по Україні.

Приватизація державного та комунального майна в I кварталі 2012 року здійснювалася виключно за грошові кошти. За договорами купівлі-продажу від продажу об'єктів комунальної форми власності до відповідних місцевих бюджетів має надійти понад 92,6 млн грн. Від продажу об'єктів груп А, Д, Е, Ж державної форми власності за договорами купівлі-продажу до державного бюджету має надійти понад 32,1 млн грн. Сумарна номінальна вартість статутних капіталів об'єктів великої приватизації, які у звітному періоді змінили державну форму власності, становить 344,9 тис. грн.

*Відділ забезпечення функціонування прикладних програмних систем
Управління інформаційних технологій та моніторингу*

На 20 років Регіонально

Приватизація завжди була серед головних віх економічної стратегії держави. Процес приватизації в Україні протягом багатьох років був одним із основних рушіїв економічних реформ.

Основні орієнтири приватизації в Україні були закладені наприкінці 1991 року, коли парламент затвердив Концепцію роздержавлення і приватизації майна державних підприємств, житлового фонду та землі. У 1992 році були прийняті основні приватизаційні закони та затверджена Державна програма приватизації на 1992 рік. Саме цей рік можна вважати початком приватизації.

Двадцять років тому, у червні 1992 року, було створене і Регіональне відділення Фонду державного майна України по Луганській області (далі – регіональне відділення). Основною метою діяльності регіонального відділення стало створення правових і організаційних умов для регулювання відносин власності, проведення приватизації державного майна, розвитку нових форм господарювання.

Про професіоналізм

Історію створення регіонального відділення важко уявити без людей, які перебували біля джерел приватизації. На той час регіональне відділення було об'єднано з Фондом комунального майна обласної ради і працювало в ньому лише 10 фахівців. Основними вимогами до працівників завжди були високий рівень освіти, бездоганна репутація, ініціативність, відповідальність, уміння співпрацювати з людьми, інтелігентність та витриманість.

З кожним роком у зв'язку із змінами завдань, які поставали перед органами приватизації, повноважень у сфері управління майном, корпоративного управління структу-

ра регіонального відділення змінювалась і удосконалювалась. Було створено 25 представництв у містах та районах області.

Носіями кращих професійних традицій специфічного виду діяльності є 38 пенсіонерів регіонального відділення. Те, чого вдалося досягти в попередні роки,

не втрачено. За останні роки працювати в регіональне відділення прийшло багато молодих спеціалістів, які перейняли від попередників головне – вболівання за справу та відповідальність своїй роботі, здатність забезпечити розв'язання складних нестандартних ситуацій, відкритість та прозорість у діяльності. Сьогодні регіональне відділення – це 9 структурних підрозділів, у яких працюють 60 досвідчених професіоналів.

За період функціонування регіонального відділення 16 працівників здобули кваліфікацію магістра за спеціальністю «Державна служба».

Основні результати діяльності

Діяльність регіонального відділення здійснюється за такими основними напрямками: приватизація державного майна, діяльність у сфері орендних відносин, оцінка державного майна, ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності, управління державним майном, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, створених у процесі приватизації, управління державними корпоративними правами, контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів державної власності.

Починаючи з 1992 року на території Луганської області форму власності змінили 5 598 об'єктів (у тому числі 1 664 об'єкти державної та 3 934 об'єкти комунальної форми власності). За роки існування регіональним відділенням на Луганщині приватизовано 1 057 об'єктів малої приватизації (групи А, Ж), 255 об'єктів незавершеного будівництва (група Д), 460 об'єктів груп Б, В, Г

Кожен день, місяць, рік діяльності регіонального відділення позначені певними досягненнями, а із щоденних здобутків складаються конкретні результати приватизації в регіоні. Проте найголовніше досягнення полягає не в кількісних і навіть не в якісних показниках роботи, а в тому, що приватизація в Луганській області стала інструментом реформування не тільки економіки, а й суспільства.

Тримаємо курс ціонального прагматизму му відділенню ФДМУ по Луганській області

та 39 об'єктів – акції (частки, паї), що належать державі у статутних капіталах господарських товариств (група Е).

Протягом усього періоду діяльності регіональне відділення успішно виконувало поставлені перед ним завдання з надходження коштів від приватизації. Так, за роки приватизації до Державного бюджету України надійшло грошових коштів від приватизації майна в області на суму 340 639,46 тис. грн.

У регіональному відділенні особлива увага приділяється контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна. На облік регіонального відділення станом на 31.03.12 перебуває 115 договорів купівлі-продажу, з них 5 договорів купівлі-продажу пакетів акцій, 110 – об'єктів малої приватизації. У 2011 році за невиконання умов договорів купівлі-продажу та порушення строків розрахунків за об'єкти приватизації покупцями до Державного бюджету України та місцевих бюджетів сплачені штрафи та пеня в сумі 140,9 тис. грн. (у тому числі 140,622 тис. грн. – за невиконання інвестиційних зобов'язань; 0,275 тис. грн. – за несвоєчасну сплату за об'єкт приватизації).

В останні роки щорічна кількість приватизованих об'єктів значно скорочується, натомість важливим джерелом наповнення державного бюджету стають кошти від здачі в оренду державного майна.

В умовах сьогодення оренда державного майна є одним з найефективніших способів його використання, сприяє розвитку мережі різноманітних послуг, а також малого і середнього бізнесу в регіоні. Саме тому одним з основних напрямів діяльності регіонального відділення є робота з укладання, контролю та перевірки виконання умов договорів оренди.

За роки функціонування регіонального відділення було укладено 4 794 договори оренди. Кількість чинних станом на 01.04.12 договорів оренди, укладених регіональним відділенням, становить 1 232, з них 14 – договори оренди

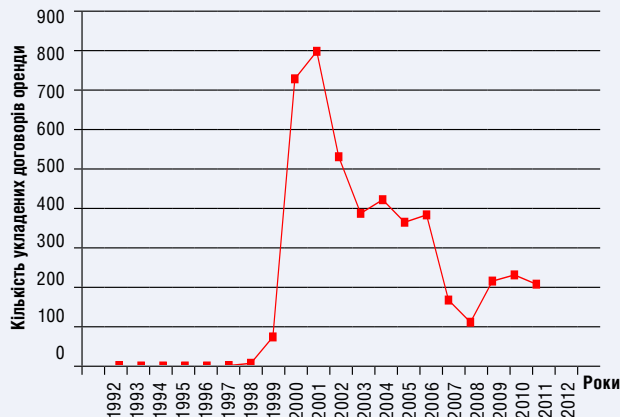

Рис. 1. Динаміка укладення регіональним відділенням договорів оренди

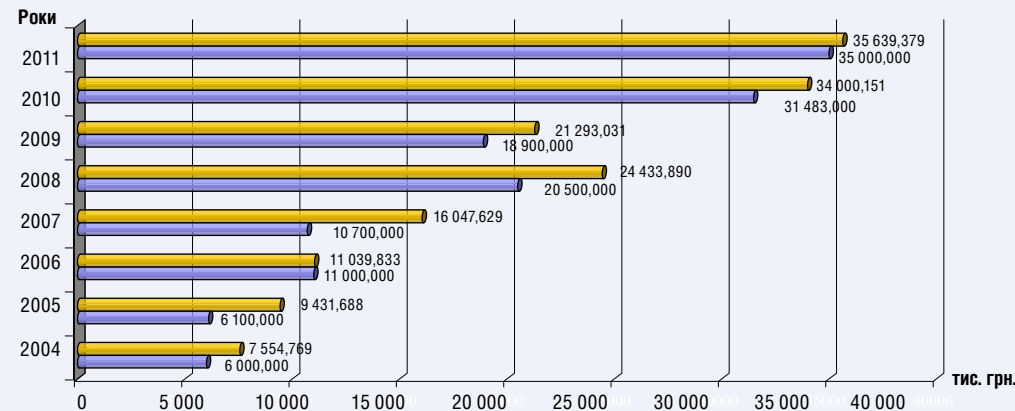

Рис. 2. Динаміка надходження коштів до державного бюджету від здачі в оренду державного майна в Луганській області:
■ – план; ■ – фактичні надходження

С. Я. МАЛАХОВ
начальник регіонального
відділення з червня 1992 р.
до серпня 1994 р.

З величезним задоволенням і від щирого серця поздоровляю регіональне відділення і всіх його співробітників із славним святом – 20-річчям з дня створення. Ми добре знаємо, що престиж організації і значення того, що вона проводить, далеко не завжди визначаються їх розмірами. Невеликі організації можуть зберігати великі традиції і, спираючись на них, сприяти розвитку країни вельми плідно, ефективно і цілеспрямовано. Хочу побажати подальшого процвітання і стабільності, доброго здоров'я, сил і завзятості в служінні державі.

цілісних майнових комплексів (ЦМК). Фахівці регіонального відділення постійно проводять роботу з укладання нових договорів (рис. 1).

Регіональне відділення щороку виконує планові завдання з надходження коштів від оренди державного майна, встановлені Фондом державного майна України. Загальна сума надходжень до Державного бюджету України від здачі в оренду державного майна становить 190 149,542 тис. грн., з них 189 644,397 тис. грн. – орендна плата, 6 934,33692 тис. грн. – за відсотками на кредит, наданий при укладенні договорів оренди ЦМК, 17 889,216 тис. грн. – від викупу оборотних засобів ЦМК (рис. 2).

Важливим та відповідальним напрямом роботи регіонального відділення є управління державним майном, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, але перебуває на їх балансі.

Під час приватизації із статутних капіталів господарських товариств було вилучено 6 626 об'єктів державної власності. Регіональним відділенням реалізовані управлінські рішення по 5 064 об'єктах державної власності, в тому числі: 2 145 об'єктів передано в комунальну власність територіальних громад; 5 об'єктів передано в оренду; 30 об'єктів передано господарським товариствам на умовах договору зберігання; 341 об'єкт списано з балансу товариств відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.11.07 № 1314; по 600 об'єктах реалізовані інші управлінські рішення (приватизація житла мешканцями, виключення непридатних житлових будинків з житлового фонду, судові рішення тощо); 6 об'єктів відчужено; 164 об'єкти приватизовано; 92 об'єкти передано до сфери управління міністерств та інших органів виконавчої влади; 342 об'єкти передано акціонерним товариствам на договірних засадах; створено одну юридичну особу; 1 337 об'єктів знято з балансу (житловий будинок тощо); один об'єкт передано іншій юридичній особі.

Зараз, за даними Реєстру державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, але перебуває на їх балансі і які розташовані на території Луганської області, у сфері управління регіонального відділення перебуває 1 562 об'єкти державного майна, по яких управлінські рішення не реалізовані. Одним з найскладніших завдань у сфері управління державним майном є передача об'єктів державного житлового фонду в комунальну власність. До основних причин, унаслідок яких стримується передача державного майна в комунальну власність, належать законодавча неврегульованість та надмірні додаткові вимоги органів місцевого самоврядування до об'єктів передачі.

А. В. КАСЬЯНОВ
начальник регіонального
відділення з вересня 1994 р.
до березня 2004 р.

Вітаю всіх працівників регіонального відділення із 20-річчям створення організації. Від ефективності Вашої роботи, досвіду та професіоналізму значною мірою залежить процвітання нашої держави і добробут кожного її громадянина!

Тож нехай гідні поваги почуття Вашої відповідальності та відданість своїй справі й надалі слугують запорукою перетворення України в заможну і могутню державу!

Бажаю Вам щасливої долі, твердості духу, мудрості й терпіння, нових звершень для розквіту рідного краю.

Хай у минулому залишаться всі труднощі і проблеми, з якими нам довелось зіткнутися, а майбутнє принесе колективу успіх у всіх починаннях. Бажаю Вам і Вашим близьким здоров'я, благополуччя, здійснення мрій!

Попри труднощі, що виникають під час виконання функцій з управління державним майном, регіональне відділення в межах компетенції вживало та продовжує вживати заходів для ефективного використання державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств.

Перспективи розвитку

Закони України «Про Фонд державного майна України», «Про Державну програму приватизації» та «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо реалізації положень Державної програми приватизації на 2012 – 2014 роки», які набрали чинності, мають стати новою законодавчою базою процесу зміни форм власності в Україні та вдосконалити способи і механізми його здійснення.

Наразі регіональне відділення виконує багатофункціональні завдання, в тому числі щодо приватизації державного та комунального майна, залучення суб'єктів оцінної діяльності і виконавців робіт із землеустрою; проводить роботу з рецензування звітів про незалежну оцінку майна; здійснює функції контролю за дотриманням власниками об'єктів приватизації умов продажу майна; управляє майном, що не увійшло до статутних капіталів приватизованих підприємств; виступає орендодавцем майна і контролює умови виконання договорів оренди; здійснює функції корпоративного управління; проводить роботу по захисту державних майнових інтересів у судовому порядку.

Сучасний стан реформ в економіці країни зумовив нові підходи до діяльності органу приватизації: поступово зменшуватиметься сфера діяльності Фонду державного майна України на сегменті приватизаційному, а натомість розширятиметься сфера корпоративного управління, оренди, оцінки тощо.

Найголовніше завдання регіонального відділення на майбутнє – сконцентрувати зусилля, вміння та знання для прийняття рішень, керуючись виключно інтересами держави.

За 20 років роботи колектив регіонального відділення вніс певний внесок у здійснення соціально-економічних перетворень в країні, в реалізацію єдиної державної політики у сфері приватизації державних і комунальних підприємств, становлення ринкових відносин у всіх галузях виробництва.

Лише високопрофесійні та віддані справі люди з відкритим серцем та чистими помислами, патріотизмом та вірою в міцність державного устрою здатні ефективно виконувати такий складний, але почесний обов'язок.

Нехай і надалі ваші зусилля будуть спрямовані на піднесення національної економіки, зміцнення нашої держави.

Зичу Вам міцного здоров'я, родинного затишку та успіху в усіх починаннях.

М. М. ПШЕНІЧНИЙ
начальник регіонального відділення з березня 2004 р. до листопада 2010 р.

20-річчя регіонального відділення – це чергові роковини нашої спільної роботи, нашої самовідданої праці в одному напрямку!

Нам судилося стати учасниками творення новітньої Української держави, а ухвалення Закону України «Про Фонд державного майна України» забезпечить добру основу для подальшої діяльності Фонду. Від кожного з нас залежить, якою бути нашій країні, як житимуть наші діти, онуки й правнуки.

Хочу побажати великих успіхів у житті, професійного зростання, терпіння та наснаги в роботі, міцного здоров'я та великого особистого щастя.

І. Б. ХОРОШЕВСЬКА
начальник РВ ФДМУ по Луганській області

Користуючись нагодою, вітаємо своїх колег з інших регіонів нашої країни, які в цьому році відзначають ювілей.

Нехай кожен день вашого життя буде щасливий і радісний, а родинне тепло і затишок допомагають у виконанні почесного і відповідального професійного обов'язку.

Сердечно зичимо всім вам і вашим родинам світлих життєвих обривів, добра та щастя, здоров'я та задоволення від вашої почесної праці.

Підготувала
Наталія СИДОРЕНКО

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ В УМОВАХ ЗБИТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

*(на прикладі акціонерних товариств
Тернопільської області)*

Олександр ЛІНЕВ'ЮК,
провідний спеціаліст відділу
корпоративного управління
РВ ФДМУ по Тернопільській
області

Важливим показником ефективного управління корпоративними правами держави є досягнення підприємством запланованих кінцевих результатів діяльності. Висока якість корпоративного управління (зокрема, забезпечення дотримання прав акціонерів, виплата дивідендів, ефективна діяльність керівних органів акціонерного товариства) зумовлює зростання власного капіталу акціонерного товариства і сприяє поліпшенню інвестиційного клімату в країні.

Однією з функцій Регіонального відділення Фонду державного майна України по Тернопільській області (далі – регіональне відділення) є здійснення управління державними корпоративними правами в акціонерних товариствах.

У Реєстрі корпоративних прав держави, що веде регіональне відділення, станом на 01.01.12 обліковується 11 акціонерних товариств та 3 товариства з обмеженою відповідальністю із державною часткою у статутних капіталах.

Регіональне відділення здійснювало управління корпоративними правами держави у 14 господарських товариствах. Структура корпоративних прав держави за галузевим розподілом у цих товариствах така:

промисловість – 7 (50,00 % загальної кількості);
сільське господарство – 2 (14,29 % загальної кількості);
інші – 5 (35,71 % загальної кількості).

У структурі корпоративних прав держави значну частину становлять корпоративні права держави на підприємствах, що перебувають у ліквідаційній процедурі – 6 акціонерних товариств (42,86 % загальної кількості), а саме: 5 акціонерних товариств, які перебувають у процесі банкрутства в процедурі ліквідації та 1 акціонерне товариство, яке перебуває у ліквідаційній процедурі, що не пов'язана з банкрутством.

Як свідчить аналіз фінансово-господарської діяльності економічно активних товариств, що перебувають в управлінні регіонального відділення, протягом останніх

двох років спостерігалася тенденція до погіршення фінансового стану цих товариств. Проте внаслідок їх діяльності розмір збитків у 2011 році зменшився і становить 214,1 тис. грн. проти 3 895,7 тис. грн. у 2010 році.

В управлінні регіонального відділення перебуває одне економічно активне акціонерне товариство з державною часткою акцій у статутному капіталі 96,13 % – ПАТ «Тернопільський радіозавод «Оріон». Основні види продукції, яку виготовляє підприємство, – засоби радіозв'язку, апаратура для запису та відтворення звуку і зображення. Товариство не є монополістом на державному та регіональному ринках, проте включене до переліку підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави.

ПАТ «Тернопільський радіозавод «Оріон» – одне із небагатьох в Україні підприємств такого профілю, яке попри всі складності в умовах запровадження ринкової економіки зберегло профіль роботи, проте не уникло зменшення обсягів виробництва: 2010 рік та 9 місяців 2011 року працювало збитково. Водночас у IV кварталі 2011 року внаслідок виконання плану виробництва та реалізації товарної продукції було отримано прибуток у розмірі 2 179,0 тис. грн., і товариство за підсумками діяльності в

2011 році отримало чистий прибуток у сумі 15,0 тис. грн.

Аналізуючи причини нестабільного фінансового стану підприємства, можна зазначити, що підприємству складно працювати в умовах сьогодення. У зв'язку з фінансовою кризою зменшилася кількість замовлень на продукцію товариства на внутрішньому ринку. Доходи товариство отримує за рахунок виконання контрактів, укладених з іноземними фірмами (Кореї, В'єтнаму, Індії, Єгипту, Чехії, Росії, Білорусі, Молдови). Проте через ситуацію, яка склалася в країнах – споживачах продукції підприємства, в першому півріччі 2011 року було призупинено виконання контрактів з ДП «Укроборонсервіс» (для Міністерства оборони Єгипту) і ДП «Укрспецекспорт» (для Міністерства оборони Ємену) на загальну суму 60,5 млн грн. Роботу за даними контрактами відновлено лише в другому півріччі 2011 року.

Через специфіку основного виду продукції товариства – засоби радіозв'язку – підприємство не може вийти на роздрібний ринок. Товариство відчуває гостру потребу в кредитних ресурсах з метою задоволення потреби у власних обігових коштах для отримання державних замовлень. Однак унаслідок тривалості процедури погодження з Кабінетом Міністрів України завдань для голосування представникам держави на засіданнях наглядових рад господарських товариств із державною часткою у статутному капіталі 50 % і більше прийняття рішення про отримання кредиту зтягується на кілька місяців, що негативно впливає на функціонування товариства.

Отже збиткову діяльність спричиняють невиконання плану реалізації продукції, підвищення тарифів на енергоносії, високі відсотки за кредити, витрати на утримання об'єктів соціальної сфери (гуртожитку, баз відпочинку, медпункту), витрати на підготовку виробництва (розроблення і дослідне впровадження нових виробів), непродуктивні витрати.

В управлінні регіонального відділення також перебуває ПрАТ «Тернопільплемсервіс» (державна частка в статутному капіталі становить 25,00 %). Це підприємство спеціалізується на штучному заплідненні великої рогатої худоби. Минулий рік товариство завершило зі збитком у розмірі 214,1 тис. грн. проти 4,7 тис. грн. прибутку в 2010 році. Основна сума збитків в товариства виникла внаслідок

списання селекційного матеріалу, який не відповідав технологічним вимогам. Селекційна справа в Україні дотаційна, однак у 2011 році товариство не отримало бюджетних коштів на здешевлення осіменіння та закупівлю рідкого азоту, через що внаслідок покриття затрат із власних коштів збільшився розмір збитку товариства.

Державна частка у статутному капіталі ПрАТ «Перспектива 1» – сільськогосподарського підприємства, основними напрямками діяльності якого є вирощування, заготівля, переробка та реалізація продукції власного виробництва, вирощування племінної худоби, виробництво елітного насіння, іншої продукції сільськогосподарського призначення, становить 25,00 %. Незважаючи на збиткову діяльність протягом 9 місяців 2011 року, товариство в IV кварталі спрацювало з прибутком у сумі 79,9 тис. грн., що дало змогу за підсумками діяльності за 2011 рік отримати чистий прибуток. У 2010 році товариство розпаювало землі та здійснило безоплатну передачу державного пакета акцій в розмірі 75 %. Проте ТОВ «Бучачагрохлібпром», яке стало власником пакета акцій, контролюючи фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Перспектива 1», не поспішає вкладати кошти у розвиток виробництва. Товариство отримує дохід лише від надання послуг, від здійснення спільної діяльності та передачі майна в оренду. Збитковість діяльності товариства пояснюється також зменшенням обсягів реалізації послуг порівняно з попередніми роками. Одночасно в 2011 році товариство мало значні витрати, яких не було в 2010 році, пов'язані з переходом на загальну систему оподаткування, зі сплатою земельного податку, а також з необхідністю приведення діяльності товариства у відповідність з вимогами Закону України «Про акціонерні товариства». Крім того, товариству нарахований штраф за несвоєчасну сплату податків та основних платежів.

Економічно активне товариство, яке працювало з прибутком у попередні два роки і також перебуває в управлінні регіонального відділення (державна частка у статутному капіталі становить 25,00 %), – ПрАТ «Чортківське племпідприємство» – займається селекційно-племінною справою та вирощуванням сільськогосподарських культур. Незважаючи на підвищення цін на пально-мастильні матері-

али, мінеральні добрива, запасні частини, комплектуючі до техніки та низькі реалізаційні ціни на сільськогосподарську продукцію, відсутність державних дотацій на розвиток селекційно-племінної справи, товариство власними коштами покриває затрати і залишається прибутковим.

У січні 2012 року було прийнято Державну програму приватизації на 2012 – 2014 роки, яка передбачає вирішення ряду проблемних питань, пов'язаних з корпоративним управлінням. Шляхом оптимізації кількості господарських товариств з державною часткою у статутному капіталі буде зменшено навантаження на державу щодо управління господарськими товариствами з державним пакетом акцій у статутному капіталі менше 50 %, що забезпечить підвищення ефективності управління.

Регіональне відділення працює в напрямі зменшення кількості збиткових господарських товариств шляхом продажу залишків державних пакетів акцій та завершення їх приватизації. У 2011 році були продані державна частка у статутному капіталі ВАТ «Хоростківський КХП» у розмірі 55,00 %, що дало змогу поповнити державний бюджет на суму 823,9 тис. грн., та державна частка ТОВ «СП «Керамік» у розмірі 87,95 %, що дало можливість перерахувати до бюджету держави ще 315,0 тис. грн.

Регіональним відділенням постійно здійснюється пошук нових шляхів підвищення результативності, дієвості управління корпоративними правами держави в акціонерних товариствах. Так, налагоджено тісну взаємодію з місцевими органами виконавчої влади, проводяться спільні виробничі наради в Тернопільській облдержадміністрації із залученням фахівців місцевих органів виконавчої влади, Тернопільської об'єднаної державної податкової інспекції, Тернопільського обласного управління юстиції, Головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області.

З метою підвищення ефективності управління корпоративними правами держави в акціонерних товариствах регіональне відділення проводить:

щоквартальну оцінку виконання представниками держави функцій з управління корпоративними правами держави в господарських товариствах, у статутних капіталах яких державна частка

перевищує 50 %, відповідно до основних критеріїв, затверджених наказом Фонду державного майна України від 29.01.2008 № 1219 (із змінами, внесеними наказом Фонду державного майна України від 27.07.2009 № 1172);

аналіз діяльності наглядових рад акціонерних товариств та моніторинг рішень, прийнятих наглядовими радами;

аналіз персонального складу наглядових рад, ревізійних комісій акціонерних товариств з метою залучення осіб виключно з числа фахівців, які пройшли навчання, отримали сертифікати на право здійснення функцій з управління корпоративними правами держави та мають досвід у цій сфері діяльності.

Регіональним відділенням впроваджено систему щоквартального аналізу виконання показників фінансових планів акціонерних товариств. Так, у регіональному відділенні функціонують:

з 2000 року – постійно діюча комісія з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності акціонерних товариств;

з 2009 року – тимчасова комісія з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат;

з 2009 року – внутрішньовідомча робоча група з вирішення питань покращення розрахунків з бюджетом підпорядкованих підприємств.

На засіданнях комісій неодноразово заслуховувалися звіти керівників акціонерних товариств, на яких погіршився фінансовий стан, розглядалися шляхи виходу із ситуації, що склалася, ставилися завдання перед керівниками акціонерних товариств щодо забезпечення беззбиткової діяльності підприємств, недопущення заборгованості з виплати заробітної плати працівникам товариств, своєчасної сплати платежів до державного бюджету та Пенсійного фонду України, виконання показників фінансового плану.

Регіональне відділення велику увагу приділяє консультаційній роботі та наданню практичної допомоги з різних аспектів діяльності акціонерних товариств. Усі звернення органів управління, посадових осіб, акціонерів розглядаються дуже ретельно, надаються професійні рекомендації. Відповідальні представники завжди допомагають правлінням ак-

ціонерних товариств під час підготовки заходів, спрямованих на вирішення нагальних проблем товариства. Усі корпоративні проблеми, спірні питання вирішуються у процесі підготовки загальних зборів акціонерів, засідань наглядових рад.

Відповідно до Положення про представника органу, уповноваженого управляти відповідними корпоративними правами держави в органах управління господарських товариств, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.05.2000 № 791 «Про управління корпоративними правами держави», станом на 01.01.2012 три відповідальних представники регіонального відділення у 5 акціонерних товариствах забезпечують дотримання інтересів держави шляхом реалізації прав акціонерів у межах належних державі акцій. З представниками укладено 4 договори доручення на управління державними корпоративними правами.

До складу наглядових рад 5 акціонерних товариств входять представники регіонального відділення, з них очолюють наглядові ради у 4 товариствах.

Також представники регіонального відділення входять до складу ревізійних комісій 5 господарських товариств, які перебувають у сфері управління регіонального відділення, з них очолюють ревізійні комісії – у 3 товариствах.

Крім того, на виконання вимог Закону України «Про управління об'єктами державної власності» у 1 акціонерному товаристві з державною часткою більш як 50 % до складу ревізійної комісії включено представника КРУ в Тернопільській області.

Ревізійними комісіями проводяться перевірки фінансово-господарської діяльності товариств, руху грошових коштів, виконання умов договорів оренди, своєчасності та повноти розрахунків з бюджетом, витрат на відрядження, стану претензійно-позовної роботи.

Усі акціонерні товариства, які перебувають в управлінні регіонального відділення, в 2011 році привели свою діяльність у відповідність з вимогами Закону України «Про акціонерні товариства». Однак збори акціонерів у 2011 році скликалися відповідно до вимог чинних на той час статутів та Закону України «Про господарські товариства». Отже, основним завданням регіонального відділення на 2012 рік було забезпечення виконання вимог

Закону України «Про акціонерні товариства» під час організації та проведення загальних зборів акціонерів. У цьому році чотири акціонерні товариства, що перебувають в управлінні регіонального відділення, скликали загальні збори акціонерів із дотриманням усіх вимог зазначеного закону.

Системна робота регіонального відділення в напрямі управління корпоративними правами дає позитивні результати, однак потребують вирішення такі питання:

недостатність впливу держави як міноритарного акціонера з державним пакетом акцій менш як 50 %. Зокрема, представники держави під час голосування не можуть впливати на рішення, які приймаються простою більшістю голосів;

процедура погодження з Кабінетом Міністрів України завдань для голосування представників держави на засідання наглядових рад господарських товариств, 50 % і більше акцій яких належить державі, затягується в часі, тому засідання проводяться із запізненням на кілька місяців;

питання щодо підприємств, які перебувають у процесі банкрутства. Треба зазначити, що чинне законодавство про банкрутство відсторонює органи приватизації від управління державним пакетом акцій та позбавляє їх права суттєво впливати на відновлення платоспроможності товариств-боржників. По окремих відкритих акціонерних товариствах, які обліковуються в Реєстрі господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна частка та стосовно яких порушено провадження у справі про банкрутство, ліквідаційна процедура триває більше 10 років, що значно перевищує терміни, передбачені Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Це призводить до безнадійності стягнення боргів, перешкоджає відновленню платоспроможності боржника, зводить нанівець можливість віднайти більш ефективного власника та відновити виробничу діяльність.

Багато питань, пов'язаних з корпоративним управлінням, вирішується лише за чіткої взаємодії регіонального відділення з місцевими органами виконавчої влади, органами управління господарських товариств, проте питання, порушені у цій статті, потребують вирішення на законодавчому рівні.

Сьогодні Фонд створив такі умови для забезпечення прозорості приватизації, яких досі ще не було. Однією з таких умов є проведення приватизаційних конкурсів з online трансляцією. Так ми продаємо, зокрема, енергетику. Так будемо продавати також облгази. І від цієї практики не відмовимося.

О. РЯБЧЕНКО,
Голова Фонду державного майна України

ПРОДАЖ ОБ'ЄКТІВ ЕНЕРГЕТИКИ – ХРОНІКА

♦ 17 квітня 2012 року у Фонді державного майна України (ФДМУ) відбувся конкурс з використанням відкритості пропонування ціни за принципом аукціону з приватизації 50 %-го пакета акцій ПАТ «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго».

Конкурс з продажу зазначеного пакета акцій ФДМУ оголосив 22 лютого ц. р. за початковою ціною 600,0 млн грн. У конкурсі взяли участь дві компанії – ДТЕК Холдінгз Лімітед та ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання».

Ціна продажу 50 % акцій ПАТ «Дніпрообленерго» у ході торгів зросла до 660,1 млн грн. і перевищила стартову на 10 %. Переможцем конкурсу визнано ДТЕК Холдінгз Лімітед

Наразі до Державного бюджету України у повному обсязі вже надійшли кошти від приватизації ПАТ «ЕК «Дніпрообленерго».

Згідно з умовами конкурсу покупець повинен забезпечити постачання електроенергії в розмірі не менш як 30 % від обсягу енергії, що постачається компанії, або контролювати компанію, що здійснює таку діяльність.

Серед умов конкурсу – забезпечення погашення заборгованості за закуплену електроенергію відповідно до договорів з ДП «Енергоринок», забезпечення спрямування коштів на виконання інвестиційних програм, технічне переозброєння, модернізацію підприємств. У соціальній діяльності, зокрема, забезпечення вчасної виплати заробітної плати та поетапного її підвищення. Також покупець зобов'язується вживати вичерпних заходів щодо охорони навколишнього середовища.

Конкурс з продажу цього пакета акцій транслювався online через офіційний сайт ФДМУ. Також на сайті можна переглянути запис цієї та інших трансляцій.

♦ 45 %-й пакет акцій ПАТ «Крименерго» було продано 4 травня 2012 року за 256,1 млн грн. за конкурсом з використанням відкритості пропонування ціни за принципом аукціону, який відбувся у ФДМУ.

Конкурс з продажу 45 %-го пакета акцій енергопостачальної компанії «Крименерго» (Сімферополь) ФДМУ оголосив 14 березня ц. р. за початковою ціною 246,0 млн грн.

Ціна продажу перевищила початкову вартість пакета акцій на 10,1 млн грн.

До конкурсу з продажу 45 % акцій ПАТ «Крименерго» були допущені дві компанії, які подали заяви на участь, – ДТЕК Холдінгз Лімітед та ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання».

Переможцем конкурсу стала компанія ДТЕК Холдінгз Лімітед.

Згідно з умовами конкурсу покупець має забезпечити постачання електроенергії в розмірі не менш як 30 % від обсягу енергії, що постачається підприємством, або контролювати компанію, яка здійснює таку діяльність.

Серед інших умов продажу, зокрема, передбачено погашення заборгованості за закуплену електроенергію на оптовому ринку електроенергії відповідно до договорів реструктуризації (мирових угод) з державним підприємством «Енергоринок» за рахунок цільових надбавок до тарифів, прийнятих відповідно до Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу», та інших джерел фінансування, передбачених системою тарифоутворення.

У соціальній діяльності покупець зобов'язується, зокрема, не створювати заборгованості заробітної плати та забезпечити поетапне підвищення заробітної плати.

Покупець зобов'язаний до 2014 року розробити план дій з охорони навколишнього середовища зі строком виконання до 2015 року.

Фонд державного майна України своїм наказом від 14 травня 2012 року № 661 вніс зміни до Помісячного пооб'єктного плану-графіка виставлення на продаж у 2012 році пактів акцій енергогенеруючих і енергопостачальних підприємств.

Так, продаж за конкурсом з використанням відкритості пропонування ціни за принципом аукціону 25,999 %-го пакета акцій ВАТ «Тернопільобленерго», запланований на березень, перенесено на липень ц. р., а запланований на квітень продаж на фондовій біржі 21 %-го пакета акцій ВАТ «Черкасиобленерго» перенесено на серпень ц. р.

ДО ПИТАННЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ СТОЛИЧНИХ НЕДОБУДОВ

ПОТРЕБУЄ
ВИРІШЕННЯ

Іван КОЗЛОВ,
заступник начальника
РВ ФДМУ по м. Києву

Про проблеми продажу недобудов у столичному регіоні вже неодноразово розповідалося на сторінках «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію» (Див.: «2005 рік – черговий етап приватизації в столиці», 2006 р., № 3; «Приватизація у столиці: реалізація державної політики», 2007 р., № 4; «Сьогоднішні колишні довгобудів м. Києва», 2009 р., № 2).

Продаж недобудов, який дає можливість добудувати ці об'єкти та на їх базі створити нові підприємства, є одним із напрямів діяльності Регіонального відділення Фонду державного майна України по м. Києву (далі – регіональне відділення). І хоча від приватизації об'єктів незавершеного будівництва до бюджету надходять не такі вже й великі гроші, у непривабливих довгобудів з'являється перспектива перетворитися на сучасні споруди, стати основою для розвитку бізнесу, який, у свою чергу, забезпечить стабільні надходження коштів до бюджету.

Аналізуючи результати перевірок виконання договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, які здійснювалися регіональним відділенням відповідно до законів України «Про приватизацію державного майна» та «Про Державну програму приватизації», а також Порядку здійснення державними органами приватизації контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 24.06.09, можна зазначити, що найбільше порушень виявляється саме за договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва.

Наразі в регіональному відділенні здійснюється контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу 20 об'єктів незавершеного будівництва. По 6 об'єктах проводиться робота з розірвання договорів купівлі-продажу та повернення в державну (комунальну) власність. Ці об'єкти були придбані ще в 2000-х роках з можливою зміною первісного призначення об'єкта. Проте власникам так і не вдалося завершити будівництво. Отже, основною причиною розірвання договорів купівлі-продажу і повернення об'єктів у державну власність є невиконання покупцями зобов'язання щодо завершення будівництва та введення в експлуатацію об'єктів.

Однією з проблем під час приватизації столичних довгобудів залишається оформлення земельної ділянки. Придбавши багато років тому об'єкти незавершеного будівництва, деякі покупці так і не змогли оформити право користування земельною ділянкою під об'єктом, що призвело до невиконання умов договорів купівлі-продажу і, як наслідок, неспроможності завершити будівництво у визначений термін.

Це, у свою чергу, тягне за собою укладення додаткових угод про продовження термінів завершення будівництва. Так, протягом 2004 року регіональним відділенням укладено 9 додаткових угод щодо продовження термінів завершення будівництва; 2005 – 3; 2006 – 7; 2007 – 2; 2008 – 6; 2009 – 8; 2010 – одна додаткова угода.

Починаючи з 2007 року, як передбачено Законом України «Про Державний бюджет України», продаж об'єктів незавершеного будівництва здійснюється разом із земельною ділянкою, на якій розташовано об'єкт. Здавалося б, з прийняттям закону для покупців об'єктів незавершеного будівництва автоматично вирішується питання відведення земельних ділянок під об'єктами незавершеного будівництва, однак прийняття закону не вирішило проблему загалом.

Отже, порушення термінів завершення будівництва пов'язане

саме із затримкою оформлення покупцями права користування земельними ділянками, на яких були розташовані об'єкти незавершеного будівництва.

Як приклад можна навести об'єкт незавершеного будівництва господарчий блок з градирнею, розташований за адресою: м. Київ, проспект Глушкова, 42. Об'єкт придбаний у 2003 році з метою завершення будівництва. З того часу триває оформлення права користування земельною ділянкою. Представники місцевої влади пропонували власнику викупити земельну ділянку під об'єктом, але умови не влаштували власника. Наразі власник не має змоги завершити будівництво.

Розпочато претензійно-позовну роботу з розірвання договору купівлі-продажу. А довгобуд продовжує руйнуватися, старіти морально та фізично, втрачати свою цінність.

І такі випадки непоодинокі.

Проте є приклади виконання зобов'язань щодо завершення будівництва довгобудів.

Так, об'єкт незавершеного будівництва Київський експериментально-виробничий комбінат, що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Сиваська, 1а, в 2000 році регіональне відділення продало новому власнику – підприємству з іноземними інвестиціями, засновниками якого є громадяни дружньої нам країни – Соціалістичної Республіки В'єтнам. Власник за договором купівлі-продажу повинен був упродовж п'яти років завершити будівництво об'єкта. Однак будівництво не розпочиналося, оскільки не було відведено земельну ділянку. Лише в 2006 році було укладено договір оренди земельної ділянки під об'єктом. Термін дії договору – 10 років. Після укладення договору оренди земельної ділянки власник отримав усі підстави для розроблення проектної документації реконструкції об'єкта. З огляду на ситуацію, що склалася, власник недобудови неодноразово звертався до місцевої влади з проханням продовжити терміни завершення будівництва та реконструкції придбаного комбінату під

оптово-торговельну базу з митним складом, супермаркетом «Plaza-Pacific» та швейним цехом. У 2011 році між власником та регіональним відділенням на підставі рішення органу місцевого самоврядування було укладено додаткову угоду з визначенням нового терміну завершення будівництва та введення в експлуатацію – травень-червень цього року.

Зараз ведеться робота по усуненню недоліків, визначених в акті робочої комісії про готовність завершеного будівництвом об'єкта, для пред'явлення нового об'єкта державній приймальній комісії та здачі його в експлуатацію.

Наразі варто згадати ще про один приклад успішної добудови об'єкта незавершеного будівництва.

У 2009 році в «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію» № 2 розповідалося про об'єкти незавершеного будівництва, які стали основою споруд нового житлового комплексу. Зокрема, йшлося про добудову об'єкта незавершеного будівництва госпітально воїнів-інтернаціоналістів за адресою: Київська область, 17-й км Житомирського шосе, який у 1999 році було продано на аукціоні без збереження первісного призначення з правом перепрофілювання. Це недобудований дитячий санаторій, що був переданий під центр реабілітації воїнів-афганців і в 1998 році включений до переліку об'єктів незавершеного будівництва, що підлягали приватизації.

Упродовж семи років право власності на об'єкт переходило від одного покупця до іншого. Та довгобуд дочекався дбайливого власника, який у січні 2008 року завершив будівництво першої черги житлового комплексу «Чайка», збудованого на його основі. Весною 2010 року, вчасно, було введено в експлуатацію реконструйований об'єкт незавершеного будівництва та виконані всі умови договору.

Крім того, навіть в умовах кризи власник продовжив розбудовувати житловий комплекс «Чайка» шляхом зведення нових будинків.

Зараз це сучасний і комфортний житловий комплекс з необхідною для повсякденного життя інфраструктурою.

Як кажуть, «для дбайливого господаря довгобуду – не тягар, а джерело бізнесу».

До приватизації

Після приватизації

Нове життя довгобуду – оптово-торговельна база з митним складом, супермаркетом «Plaza-Pacific» та швейним цехом за адресою: м. Київ, вул. Сиваська, 1а

20 років Регіональному від

Необхідність здійснення економічних реформ в Україні спонукала до створення органу, який би на практиці здійснював державну політику в галузі реформування власності. Перше нормативне забезпечення зазначеного питання було реалізоване постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 19 серпня 1991 року «Питання Фонду державного майна Української РСР». Приватизація стала однією із важливих складових проведення реформ, сприяла формуванню приватного капіталу.

Регіональне відділення Фонду державного майна України по Черкаській області (далі – регіональне відділення) утворене 8 квітня 1992 року. Власне цього року розпочалася реалізація першої Державної програми приватизації, згідно з якою першочерговій приватизації підлягали об'єкти, які найбільше впливали на розвиток споживчого ринку. Саме на їх базі були створені ЗАТ «Любава», ВАТ «Ватфарм», СП «Реємстма-Черкаси Тютюнова Фабрика» та багато інших. Першим начальником регіонального відділення був призначений **Микола Леонтійович ЗЕЛЕНЬКО**, який мав великий досвід організаторської роботи. Без існування спеціального учбового закладу з підготовки фахівців з питань приватизації у регіональному відділенні був сформований колектив, який згодом успішно вирішував поставлені завдання.

У міру збільшення обсягів роботи та розширення функцій у 1993 році кількість працівників від 5 осіб на початку роботи регіонального відділення зросла до 23 осіб; були створені 5 відділів, які виконували основну роботу з реформування власності.

Згодом необхідність забезпечення виконання масштабних завдань щодо роздержавлення на 1995 рік зумовила утворення в регіоні єдиного органу приватизації та збільшення чисельності його працівників. У березні 1995 року було ліквідоване обласне управління приватизації і комунального майна і створено єдиний орган приватизації області на базі регіонального відділення, який очолив **Валентин Панасович БЕЗНОСЮК**, що одночасно виконував обов'язки заступника голови Черкаської обласної державної адміністрації. У цей час чисельність працівників регіонального відділення становила 120 осіб, з яких 80 осіб – апарат регіонального відділення і 40 осіб – працівники представництв Фонду державного майна України, створених у шести містах і 13 районах області.

Безперечно, успіх приватизаційних процесів у регіоні залежав насамперед від інвестиційної привабливості підприємств області та рівня ризику інвестування. Формування єдиної команди на рівні адміністрацій, органів місцевого самоврядування та регіонального відділення області сприяв поліпшенню інвестиційного клімату. Так, у 1995 році здійснювалася приватизація із залученням іноземних інвестицій п'яти підприємств – Ватутінського комбінату вогнетривів, Кам'янського машинобудівного заводу, Корсунь-Шевченківського машинобудівного заводу, Дашуківського комбінату бентонітових глин, Старобабанського гранітного кар'єру).

Указ Президента України від 19.03.96 №194/96 «Про завдання та особливості приватизації державного майна у 1996 році» та прийнятий у липні того ж року Закон України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі» надали поштовх до нарощування темпів та обсягів приватизації. На кінець 1996 року в процеси приватизації включилося 84 відсотки населення області, було отримано 1 257 552 приватизаційних майнових сертифікати. У 1996 році здійснено реформування 460 об'єктів державної та комунальної форми власності області. Завдяки сертифікатній приватизації, що проводилась у 1993 – 1999 роках тисячі громадян області придбали акції великих і середніх підприємств та отримали перші уроки ринкової економіки.

Тримаємо курс нального прагматизму

діленню ФДМУ по Черкаській області

Унаслідок зменшення обсягів приватизації зусилля були спрямовані на поступове звуження масштабів безоплатної передачі майна громадянам України, завершення сертифікатної приватизації, збільшення обсягу інвестицій та забезпечення надходження коштів до державного бюджету.

У зв'язку із структурними змінами в обласній державній адміністрації з 21 вересня 1998 року на посаду начальника регіонального відділення був призначений **Валерій Якович ПІНЬКОВСЬКИЙ**, який, маючи великий досвід роботи на керівних посадах, успішно керував регіональним відділенням 12 років. Пізніше структура і чисельність регіонального відділення неодноразово змінювалися залежно від функцій та обсягів роботи. У зв'язку із зменшенням обсягів приватизації в районах області представництва були ліквідовані.

Зараз у регіональному відділенні працюють 58 осіб, з них 47 – жінки. Середній вік працюючих – 40 років; із загальної кількості 19 працівників віком до 35 років.

З 7 лютого 2011 року регіональне відділення очолює **Наталія Арсентіївна ГОРБЕНКО**, заслужений працівник промисловості України, досвідчений керівник та висококваліфікований фахівець.

З 1993 до 2012 року в Черкаській області було здійснено роздержавлення 2 517 об'єктів, з них дві третини належали до комунальної власності (1 720) та одна третина до державної (797). Аналіз динаміки приватизації свідчить про стабільне нарощування обсягів приватизації в період масової приватизації в 1993 – 1996 роках, поступовий спад у ході завершення сертифікатної приватизації в 1997 – 2000 роках та зменшення об'єктів і вибору способів продажу в період приватизації за грошові кошти в 2001 – 2012 роках.

За розподілом лише 16,2 % реформованих об'єктів становили підприємства в цілому; 75,1 % – структурні підрозділи, серед яких здебільшого приміщення та будівлі; 5,1 % – об'єкти незавершеного будівництва; 2,3 % – об'єкти соціальної сфери; 1,3 % – державні та комунальні частки в майні підприємств.

Приватизація об'єктів державної власності дещо уповільнювалася внаслідок того, що не були унормовані питання продажу об'єктів приватизації разом із земельними ділянками, що визначено Законом України «Про Державний бюджет України на 2007 рік». Після затвердження відповідного порядку регіональне відділення здійснило приватизацію восьми об'єктів державної власності разом із земельними ділянками. Наразі пропонуються до продажу на аукціонах разом із земельними ділянками вісім об'єктів нерухомості, що підлягають приватизації.

Починаючи з 2000 року від приватизації державного майна в області одержано 53,2 млн грн., від приватизації об'єктів комунальної власності, продаж яких здійснювало регіональне відділення та його представництва, – 43,2 млн грн.

Після прийняття Цивільного та Господарського кодексів України, відповідно до яких Фонд державного майна України визначений єдиним орендодавцем державного майна, на території області регіональне відділення, забезпечуючи підвищення ефективності використання незадіяного у виробництві державного майна, здійснює заходи щодо його передачі в оренду фізичним та юридичним особам. З початку 2012 року від здачі в оренду державного майна надійшло

Імпульс для розвитку надала приватизація

ВАТ «Уманьферммаш»

Дашуківський комбінат
бентонітових глин
«Дашуківський кар'єр»

3,7 млн грн.; укладено 27 договорів оренди. Загалом в області діє 639 договорів оренди, з яких по 629 договорах орендодавцем є регіональне відділення. Усього від передачі в оренду державного майна до Державного бюджету України спрямовано 84,0 млн грн.

У цей час збільшилися обсяги роботи, характерної для постприватизаційного періоду, пов'язаної з контролем за виконанням умов приватизації, здійсненням повноважень власника державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, створених у процесі приватизації, а також виконанням функцій уповноваженої особи з управління державними корпоративними правами. Щороку регіональне відділення перевіряє виконання більш як 50 договорів купівлі-продажу, що сприяє підвищенню виконавської дисципліни покупців державного майна.

З початку приватизації реформованими об'єктами державної власності в розвиток економіки області інвестовано 48,3 млн грн. та 2,2 млн дол. США. Понад 90 відсотків промислової продукції в області вироблено суб'єктами недержавної форми власності.

Після прийняття Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», яким визначені основні засади передачі об'єктів права державної власності в комунальну власність сіл, селищ, міст, районів у містах, у власність територіальних громад передано 1 775 об'єктів державної власності, що не увійшли в процесі приватизації до статутних капіталів господарських товариств, але залишилися на їх балансах, із 2 762 об'єктів (загальної кількості вилучених об'єктів).

Регіональне відділення постійно бере участь у формуванні програми соціально-економічного розвитку області. Так, укладення договору оренди цілісного майнового комплексу державного підприємства «Черкаська теплоенергоцентраль» сприяє забезпеченню стабільної роботи об'єкта, пов'язаної із задоволенням суспільних потреб в електричній та тепловій енергії, а також досить значних постійних надходжень до державного бюджету. У грудні 2003 року власником 51,5-відсоткового пакета акцій ВАТ «Уманьферммаш», а отже, інвестором, стало ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча». Продаж значного пакета акцій за конкурсом дав можливість лише за 6 місяців 2004 року залучити понад 1,3 млн грн. інвестиційних коштів з метою фінансової стабілізації підприємства.

У повсякденній роботі регіональним відділенням постійно надаються допомога та консультації органам місцевого самоврядування та обласній раді з питань, пов'язаних з управлінням комунальним майном, а також з питань створення Реєстру об'єктів комунальної власності. Зокрема, укладено угоду про співпрацю з обласною радою щодо налагодження обліку об'єктів комунальної власності та здійснення обміну даними щодо об'єктів комунального та державного майна, розташованого на території регіону.

За 20 років приватизації в Черкаській області

- ◆ Здійснено роздержавлення 2 517 об'єктів, з них дві третини належали до комунальної власності (1 720) та одна третина до державної (797). Аналіз динаміки приватизації свідчить про стабільне нарощування обсягів приватизації в період масової приватизації в 1993 – 1996 роках, поступовий спад у ході завершення сертифікатної приватизації в 1997 – 2000 роках та зменшення кількості об'єктів і вибору способів продажу в період приватизації за грошові кошти в 2001 – 2012 роках.
- ◆ З початку 2012 року від здачі в оренду державного майна одержано 3,7 млн грн.; укладено 27 договорів оренди. Загалом в області діє 639 договорів оренди, з яких по 629 договорах орендодавцем є регіональне відділення. Усього від передачі в оренду державного майна до Державного бюджету України спрямовано 84,0 млн грн.
- ◆ Щороку регіональне відділення перевіряє виконання більш як 50 договорів купівлі-продажу, що сприяє підвищенню виконавської дисципліни покупців державного майна.
- ◆ З початку приватизації реформованими об'єктами державної власності в розвиток економіки області інвестовано 48,3 млн грн. та 2,2 млн дол. США. Понад 90 відсотків промислової продукції в області вироблено суб'єктами недержавної форми власності.
- ◆ Після прийняття Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» у власність територіальних громад передано 1 775 об'єктів державної власності, що не увійшли в процесі приватизації до статутних капіталів господарських товариств, але залишилися на їх балансах, із 2 762 об'єктів (загальної кількості вилучених об'єктів).

Дорогі колеги!

Наталія ГОРБЕНКО
начальник РВ ФДМУ
по Черкаській області

З історичного досвіду здійснення приватизаційних процесів на Черкащині вимальовується позитивна статистика – переважна частина приватизованих державних підприємств нині працюють, вдосконалюють виробництво і мають перспективи у розвитку. Кожне діюче підприємство – це робочі місця, добробут людей, їхня фінансова впевненість та необхідна для нормального життя стабільність. Беззаперечним лишається той факт, що це можливо завдяки власникам цих підприємств.

Водночас, переконана, що існування української економіки, її досягнення – це значна заслуга досвідчених, мудрих і, головне, вчасних рішень та дій працівників Фонду державного майна України. Насамперед дякую своїм колегам по регіональному відділенню ФДМУ по Черкаській області.

Колектив, яким мені випало щастя керувати, дружний, згуртований, відданий справі, професійний. Працівники відділення – це люди, що, окрім особистих найкращих якостей, мають прагнення працювати на благо України та своєю щоденною, рутинною і копіткою роботою руйнують стереотипи про «черствих» чиновників.

Щиро вітаю колектив регіонального відділення ФДМУ по Черкаській області із 20-річчям діяльності!

Бажаю колективу мудрих рішень, благополуччя в родинях, наснаги в роботі, щоденного гарного настрою незалежно від ситуації. У свою чергу, гарантую, що докладу усіх зусиль, щоб колективу було комфортно працювати і досягати успіхів.

З повагою начальник Регіонального відділення ФДМУ по Черкаській області Наталія Арсентіївна Горбенко

На цей час в області практично завершилася велика приватизація. Складнішою є ситуація щодо приватизації об'єктів незавершеного будівництва та соціальної сфери, які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, створених у процесі приватизації. Розташування в сільській місцевості, незадовільний фізичний стан не сприяють їх реалізації.

Разом з тим резервом залишаються інвестиційно привабливі підприємства, які включені до Переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та ті, що можуть бути корпоративізовані, яких в області налічується 34. З огляду на нинішні умови господарювання цих суб'єктів, обсяги виробництва на підприємствах скоротилися, частина підприємств втратила ознаки загальнодержавного значення, тому здійснюється перегляд переліку об'єктів з метою їх подальшої приватизації.

Для підвищення ефективності продажу об'єктів приватизації регіональним відділенням вивчається фінансово-майновий стан підприємств та аналізується попит потенційних покупців. Результати вивчення попиту наразі свідчать про низьку зацікавленість у запропонованих до приватизації об'єктах.

Поступове згортання обсягів приватизації потребує розширення прав та повноважень при здійсненні контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу, що спонукатиме покупців до безумовного виконання взятих на себе зобов'язань, а місцеві органи виконавчої влади – до належного виконання своїх функцій і врешті-решт забезпечуватиме створення додаткових робочих місць, гідну заробітну плату, збереження та збільшення обсягів виробництва, спрямування коштів на соціальні потреби, а отже, є запорукою зростання життєвого рівня населення.

*Підготувала
Світлана ЧУБЕНКО*

ПЛАНУВАННЯ КАР'ЄРНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Для кожної людини існує діяльність, яка відповідає її внутрішній природі. Це та «споріднена праця», на яку вказував видатний філософ Г. Сковорода: у такій праці людина розкриває свою божественну природу, приносить найбільшу користь суспільству й здобуває особисте щастя. Природа потрібне зробила неважким, а важке – непотрібним [1].

Наталія МАХНАЧОВА,
аспірант Вінницького
національного аграрного
університету, провідний
спеціаліст з кадрових питань
РВ ФДМУ по Вінницькій
області

Один з постулатів теорії та практики управлінської діяльності гласить: хто сьогодні не дбає про належну підготовку персоналу, той програє завтрашній день.

Загальний стан кадрового забезпечення в Україні змушує зосередитися на невирішених питаннях, насамперед на питанні забезпечення належного рівня професіоналізму та стабільності складу кадрів на всіх управлінських рівнях. Далеко не на всіх ділянках управлінської сфери працюють люди, які спроможні аналізувати, розробляти, реалізовувати державну політику в умовах сьогодення, виділяти головні пріоритети та перспективи в роботі, масштабно й інноваційно мислити, самостійно приймати виважені рішення і прогнозувати їх наслідки, цілеспрямовано вивчати та творчо використовувати вітчизняний і світовий досвід. Останнім часом виокремилися системні проблеми, які пронизують як державну службу, так і систему державного управління загалом, знижуючи ефективність роботи та створюючи перешкоди для подальшого розвитку. Фактично відсутнє управління кар'єрним зростанням державних службовців, що іноді дискримінує певні категорії державних службовців і разом з матеріальною незацікавленістю стає причиною значної плінності кадрів.

Метою даної публікації є дослідження та виявлення актуальних питань у сфері реалізації професійної кар'єри, планування кар'єрного розвитку державних службовців як засобу забезпечення якісного функціонування державної влади.

Проблеми кадрової політики аналізуються в працях В. Авер'янова, Г. Атаманчука, В. Костюка, С. Дубенко, Є. Лісниченко, Ю. Мальчина, Л. Пашко, У. Лисак, Т. Бреус, О. Щеглової, В. Мірошніченко, Н. Артеменко. Огляд останніх публікацій вказує на те, що специфіка роботи з управління персоналом на державній службі в Україні недостатньо досліджена, а тому тема публікації є актуальною.

План кар'єрного розвитку – це документ, у якому представлено варіант (варіанти) професійного розвитку та посадового підвищення державного службовця в організації. Він має включати план професійного розвитку державного службовця та назви посад, у разі призначення на які працівник може пройти стажування й тимчасово виконувати посадові обов'язки іншого працівника, а також заплановані призначення та необхідні для цього заходи з професійного розвитку [2].

Механізм кар'єрного розвитку державного службовця включає в себе засоби і методи впливу на процес його професійного зростання. Це такі кадрові технології, як щорічне оцінювання, навчання (підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації), формування кадрового резерву, проведення конкурсів на заміщення вакантних посад державних службовців, стажування, практика в органах державної влади, мотиваційні прийоми управління персоналом в організації, зміни структури та штату організації. Зазначимо, що процес планування кар'єрного розвитку державних службовців у державних органах до кінця

несформований, в основному елементи планування кар'єри реалізуються епізодично. Наприклад, застосовується практика з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, що не впливає на їхні призначення й підвищення по службі. В результаті державний службовець, отримавши додаткові знання в процесі навчання, не має можливості їх реалізувати у своїй установі. Не використані на практиці знання втрачають цінність, а форми професійного розвитку – стимулюючу роль в управлінні кар'єрним розвитком. Крім того, економічна ефективність витрат на підготовку персоналу виявляється дуже низькою. У зв'язку з цим доцільно здійснювати додаткову підготовку державних службовців під конкретне призначення.

Важливим стимулюючим фактором професійного розвитку може бути система управління кар'єрою державного службовця – від прийому на роботу і до звільнення чи відставки. Державний службовець повинен бачити перспективу та знати можливі напрями зосередження своїх зусиль. Це надасть йому впевненості та стимулюватиме прагнення до підвищення професійного рівня.

Управління кар'єрою включає:

1) планування індивідуальної кар'єри працівників (отримання професійних консультацій, створення робочих груп планування кар'єрного розвитку, надання допомоги працівникам у плануванні саморозвитку, виявлення кар'єрного ресурсу);

2) загальне планування кар'єри (аналіз рівня розвитку кадрів установи, зокрема щорічна оцінка та атестація державних службовців, формування кадрового резерву, спільне планування кар'єри);

3) організаційні процеси (призначення на посади, планування наступності та безперервності кар'єри, рекламування шляхів можливого розвитку, планування потреби в працівниках, використання спеціальних схем швидкого підвищення по службі для перспективних працівників) [3].

Процеси управління кар'єрою сприяють підвищенню конку-

рентоздатності працівників і змушують керівників та підлеглих учитися спільно адаптуватися до змін, що відбуваються. Успішність здійснення цих процесів залежить від організаційної культури, зокрема від спільності інтересів працівників і керівників, від того, чи поділяють керівники висхідні принципи та ціннісні пріоритети.

Відчуття дисгармонії, розчарування, незадоволеності працівників виробничим середовищем на державній службі спричинені переважно тими факторами, що піддаються управлінському впливу і мають ситуативний характер (низька оплата праці, незадовільна організація діяльності, відсутність перспективи кар'єрного зростання та ін.). У свою чергу, оптимізація стану кваліфікації працівників і професійних вимог, визначення способів і технологій професійної самореалізації, зміна умов і змісту праці спроможні гармонізувати кадрові відносини і процеси в державній службі, знизити рівень незадоволеності роботою.

Отже, основний зміст планування кар'єрного розвитку державного службовця полягає в тому, щоб усе цінне, чим він володіє та може володіти як фахівець, ефективно використовувалося і для досягнення цілей державної служби, і для задоволення інтересів особистості. Уміло розпорядитися цим надбанням – найважливіше й найскладніше завдання керівників і кадрових служб органів державної влади.

Практика країн з розвинутою демократією та ринковою економікою свідчить, що для успішної кар'єри термін перебування працівника на одній посаді в середньому має не перевищувати п'яти років [4]. Після закінчення цього терміну обов'язково потрібно створити для державного службовця нові умови для роботи та повернути його на стадію адаптації. У протилежному випадку в працівника можуть знижуватись інтерес до професійного розвитку та до процесу і результату праці, а також відбуватися професійна деградація. Однак орієнтуватися при ротатії державних службовців лише на 4–5-річний термін перебування на посаді не слід, адже багато залежить від професійного потенціалу працівни-

ка, індивідуальної роботи з ним і можливостей створювати умови для активізації розвитку його здібностей [5].

Запорука успішної роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Вінницькій області (далі – регіональне відділення) в тому, що всі працівники проходять етапи розвитку кар'єри в організації від спеціаліста I категорії до начальника відділу. В теорії управління персоналом процес вищого виховання власних кадрів самий довготривалий, поряд з переманюванням (рекрутингом) готових «професіоналів-зірок» з інших організацій, але й самий надійний і націлений на перспективу.

Регіональне відділення активно співпрацює з вищими навчальними закладами. В організації проходять практику випускники вищих навчальних закладів економічних та юридичних спеціальностей, відповідно до специфіки роботи регіонального відділення, що дає змогу придивитися до майбутнього фахівця на етапі становлення.

Про ефективність роботи з персоналом та розвитку кар'єри державних службовців у регіональному відділенні свідчить низький коефіцієнт плинності кадрів. Плинність кадрів – це сукупність звільнень працівників за власним бажанням або за прогули та інші порушення трудової дисципліни. Стан процесу плинності кадрів на підприємстві характеризується коефіцієнтом плинності кадрів $K_{п.к}$:

$$K_{п.к} = (R_3 + R_{н.з}) / R_{сер}, \quad (1)$$

де R_3 – кількість звільнених з підприємства працівників за певний період; $R_{н.з}$ – кількість неминуче звільнених працівників за відповідний період (у зв'язку з виходом на пенсію, відпусткою по догляду за дитиною, направленням на навчання, станом здоров'я, скороченням штатів); $R_{сер}$ – середньооблікова чисельність працівників за певний період. Якщо $K_{п.к} < 0,1$, плинність кадрів на підприємстві є низькою; якщо $0,1 \leq K_{п.к} \leq 0,2$, плинність кадрів на підприємстві середня; якщо $K_{п.к} > 0,2$, плинність кадрів на підприємстві є високою.

Таким чином, зробивши розрахунки за 2009 – 2011 роки за

формулою (1) доходимо висновку, що плінність кадрів у регіональному відділенні є низькою і $K_{п.к}$ не перевищує 0,1. Крім того, більш як 50 % працівників мають стаж роботи в регіональному відділенні понад 10 років.

За відсутності можливостей стрімкого посадового зростання адміністрація та кадрова служба регіонального відділення розробляють та застосовують інші механізми стимулювання трудової віддачі та професійного розвитку, а саме схеми нематеріальної мотивації, які не потребують додаткових витрат, але підвищують ефективність роботи працівників:

конкурси між державними службовцями;

розширення повноважень спеціаліста;

навчання державних службовців;

залучення до участі в нових проектах;

горизонтальна ротація кадрів;

участь у програмі наставництва [6].

Відомо, що здорова конкуренція в колективі здатна позитивно впливати на результати роботи. Однією із форм є проведення конкурсів на звання «Кращий працівник місяця» і «Кращий працівник року». Оголошення за результатами конкурсу кращого працівника проводиться на планових чи спеціальних зборах колективу з обов'язковим переліченням його досягнень та результатів праці. Звання може бути підкріплено символом – кубком, який буде виділяти робоче місце переможця цілий місяць. Таким чином, конкурси, публічні подяки і нагороди стимулюють працівників до вирішення завдань організації та формують клімат здорової конкуренції.

Розширення сфери прямих обов'язків і збільшення повноважень в цілому добре впливають на мотивацію працівника, оскільки з'являється елемент новизни в повсякденних обов'язках, що дає змогу працівнику відчути свою значущість, попереджає професійне «вигорання».

Крім того, дуже результативними є ротації працівників по горизонталі по відділах. Наприклад, досвідчений фахівець у сфері HR (управління персоналом) може мріяти про роботу юриста чи бухгалтера, але, не

маючи можливості випробувати свої сили в організації, починає шукати роботу поза її межами і роботодавець може втратити в його особі потрібний трудовий ресурс [6]. Можливість ротації по відділах і спеціальностях сприяє не тільки професійній реалізації, підвищенню рівня лояльності і мотивації, але й виявленню нових професійних талантів працівників.

Однією з форм професійного розвитку є залучення працівника як наставника (куратора, керівника стажування, керівника практики) нових працівників організації чи випускників вищих навчальних закладів. Працівники, яким надано такий статус, користуються повагою та авторитетом, такий статус підкреслює значення досвіду та професіоналізму працівника-наставника та довіру з боку керівництва організації.

Навчання входить до системи цінностей більшості працівників, орієнтованих на професійний і особистісний розвиток. Навчання працівників регіонального відділення, в тому числі підвищення кваліфікації, досить часто організується центральним апаратом Фонду державного майна України, Міжнародним інститутом бізнесу та іншими установами. Тематичні семінари для державних службовців також проводить обласна державна адміністрація, заняття на яких проходить у формі, цікавих дискусій круглих столів, пізнавальних для працівників органів приватизації. Навчання проводиться і в колективі. Це насамперед вичення і опрацювання змін у законодавстві (прийнятих законів України «Про Фонд державного майна України», «Про захист персональних даних», «Про державну службу»).

Деякі роботодавці розглядають можливість вивчати іноземну, зокрема англійську, мову внутрішніми силами: раз на тиждень проводиться вечірній клуб англійської мови, де працівники намагаються спілкуватися англійською. Куратором проекту можна обрати працівника, який володіє англійською (для нього це вже буде мотивацією настаивництвом), або залучити спеціаліста-викладача.

Таким чином, планування кар'єрного розвитку є необхідною складовою ефективною діяльністю будь-якого органу державної влади. Дбаючи про професійний розвиток працівників, органи влади формують сприятливий і діловий клімат в колективі, підвищують мотивацію працівників та їх відданість організації. Планування та розвиток професійної кар'єри позитивно впливають на державних службовців. Підвищуючи свою кваліфікацію, вони стають більш конкурентоздатними на ринку праці й отримують додаткові можливості для професійного зростання як в організації, так і за її межами.

Значна частина запропонованих елементів планування кар'єри державного службовця вже використовується в роботі з персоналом регіонального відділення, однак над оптимізацією державного управління потрібно працювати далі, що може бути предметом подальших наукових досліджень.

Хочеться наголосити, що збереження кадрів, стимулювання працівників, забезпечення їх подальшого розвитку і створення умов, за яких їм хотілося б рости і далі, – це те, що має бути першочерговим завданням керівника. У всіх працівників є одна спільна риса: їм хочеться, щоб їх цінували!

ЛІТЕРАТУРА

1. Сковорода Г. С. Діалоги, трактати, притчі / Григорій Сковорода. – К.: Наук. думка, 1983. – 542 с.
2. Тарнавська Н. П. Менеджмент: теорія та практика / Н. П. Тарнавська, Р. М. Пушкар. – Т.: Карт-бланш, 1997. – 456 с.
3. Артеменко Н. Планування кар'єрного розвитку державного службовця // Вісник державної служби. – 2008. – № 3. – С. 76 – 79.
4. Книга работника кадровой службы : Учеб.-справ. пособие / под ред. Е. В. Охотского, В. М. Анисимова. – М. : Экономика, 1998. – 494 с.
5. Служебная карьера / под ред. Е. В. Охотского. – М. : Экономика, 1998. – 302 с.
6. Бреус Т. Мотивация персонала в 2010 году: основные тенденции // Кадровик України. – 2010. – № 2. – С. 110 – 116.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму використання земель оборони

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3 – 4, ст. 27):

1) статтю 77 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Особливості відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, встановлюються законом.

Кошти, отримані від відчуження таких земельних ділянок, зараховуються до Державного бюджету України та використовуються виключно на потреби оборони відповідно до кошторису Міністерства оборони України у порядку, визначеному Бюджетним кодексом України»;

2) частину першу статті 128 доповнити абзацом третім такого змісту:

«Особливості продажу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, встановлюються законом»;

3) у пункті 12 розділу Х «Перехідні положення»:

в абзаці першому слова «земель, зазначених в абзаці другому цього пункту» замінити словами «земель, зазначених в абзацах другому та четвертому цього пункту»;

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«Відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

2. Статтю 6 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 48, ст. 407; 2011 р., № 39, ст. 388)

після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

У зв'язку з цим частини третю – п'яту вважати відповідно частинами четвертою – шостою.

3. Статтю 4 Закону України «Про використання земель оборони» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 14, ст. 209; 2009 р., № 19, ст. 257; 2011 р., № 12, ст. 79) доповнити частинами третьою і четвертою такого змісту:

«Відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України та у відповідності до цього закону.

Забороняється відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, іноземним державам, іноземним юридичним особам та іноземцям».

ІІ. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування*.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
22 грудня 2011 року
№ 4226-VI

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення управління об'єктами державної власності

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Абзац перший частини першої статті 164² Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) після слів «матеріальних цінностей» доповнити словами «несвоечасне подання на розгляд, погодження або затвердження річного фінансового плану підприємства державного сектору економіки та звіту про його виконання».

2. У Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 18 – 22, ст. 144):

1) частину сьому статті 74 викласти в такій редакції:

«7. Державне унітарне комерційне підприємство може бути перетворене у державне акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

2) у статті 75:

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Основним плановим документом державного комерційного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видат-

* Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 5 травня 2012 р. № 80. – Прим. ред.

ки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів.

Фінансовий план підлягає затвердженню до 1 вересня року, що передує плановому:

підприємств, що є суб'єктами природних монополій, та підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 мільйонів гривень, – Кабінетом Міністрів України;

інших підприємств – органами, до сфери управління яких вони належать.

Підприємства електроенергетики, ліцензована діяльність яких регулюється шляхом затвердження національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, складають фінансові плани з урахуванням затвердженої цією комісією структури тарифів на електричну та теплову енергію. Фінансові плани таких підприємств підлягають затвердженню до 31 грудня року, що передує плановому.

За несвоєчасне подання на розгляд, погодження або затвердження річного фінансового плану та звіту про його виконання посадові особи державного комерційного підприємства несуть адміністративну відповідальність, установлену законом»;

у частині третій слово «серпня» замінити словом «вересня»;

3) частину сьому статті 126 після слів «функціонування холдингових компаній в Україні» доповнити словами «в тому числі Державної керуючої холдингової компанії»;

4) статті 168 – 171 виключити;

5) статтю 172 викласти в такій редакції:

«*Стаття 172.* Законодавство про корпоративні права держави

1. Відносини, пов'язані з управлінням корпоративними правами держави, регулюються Законом України «Про управління об'єктами державної власності», іншими законами України та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до них»;

6) у тексті Кодексу слова «народне господарство» в усіх відмінках замінити словом «економіка» у відповідному відмінку.

3. У частині четвертій статті 11 Закону України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 47, ст. 642; 1994 р., № 27, ст. 223) слова «засновником цього товариства» замінити словами «органом, який здійснює управління корпоративними правами держави в цьому товаристві».

4. У Законі України «Про холдингові компанії в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 34, ст. 291; 2010 р., № 2 – 3, ст. 11; 2011 р., № 28, ст. 252; 2012 р., № 7, ст. 53):

1) у статті 1:

частину першу після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Державна керуюча холдингова компанія – державна холдингова компанія, корпоративним підприємством якої може бути інша державна холдингова компанія чи господарське товариство, холдинговий корпоративний пакет акцій (часток, паїв) якого належить державі».

У зв'язку з цим абзаци третій – п'ятий вважати відповідно абзацами четвертим – шостим;

абзац шостий після слів «корпоративного підприємства» доповнити словами «холдингової компанії»;

2) у статті 2:

у частині першій слова «Закону України «Про господарські товариства» замінити словами «Закону України «Про акціонерні товариства»;

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Порядок утворення, діяльності і ліквідації холдингових компаній регулюється Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про акціонерні товариства» в частині, що не суперечить цьому Закону»;

3) частини шосту, сьому та одинадцяті статті 6 викласти в такій редакції:

«6. Рішення про утворення державної холдингової компанії в процесі корпоратизації (приватизації) приймає орган, уповноважений управляти державним майном, державний орган приватизації за погодженням з Кабінетом Міністрів України.

7. Порядок утворення державних холдингових компаній затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку»;

«11. Державна холдингова компанія може бути корпоративним підприємством лише Державної керуючої холдингової компанії»;

4) доповнити статтею 7¹ такого змісту:

«*Стаття 7¹.* Особливості утворення та діяльності Державної керуючої холдингової компанії

1. Засновником та єдиним акціонером Державної керуючої холдингової компанії є держава в особі Кабінету Міністрів України.

2. Статутний капітал Державної керуючої холдингової компанії формується за рахунок належних державі акцій державних холдингових компаній, часток (паїв) держави у статутних капіталах господарських товариств, а також додаткових вкладів у формі майна, коштів та нематеріальних активів, необхідних для забезпечення її діяльності. Пакети акцій (часток, паїв) або інше майно, передане до статутного капіталу Державної керуючої холдингової компанії, перебувають у державній власності і закріплюються за нею на праві господарського відання.

3. Здійснюючи повноваження щодо реалізації прав держави як власника, Кабінет Міністрів України:

1) затверджує статут Державної керуючої холдингової компанії та вносить до нього зміни;

2) приймає рішення про збільшення або зменшення статутного капіталу Державної керуючої холдингової компанії;

3) затверджує положення про наглядову раду, правління та ревізійну комісію Державної керуючої холдингової компанії та вносить до них зміни;

4) обирає членів наглядової ради Державної керуючої холдингової компанії, затверджує умови цивільно-правових договорів, що укладатимуться з ними, встановлює розмір їх винагороди, визначає особу, яка уповноважується на підписання договорів з членами наглядової ради;

5) приймає рішення про припинення повноважень членів наглядової ради Державної керуючої холдингової компанії;

6) обирає голову правління Державної керуючої холдингової компанії та достроково припиняє його повноваження;

7) погоджує рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

8) затверджує річний фінансовий план Державної керуючої холдингової компанії, вносить у нього зміни та доповнення;

9) затверджує річний звіт Державної керуючої холдингової компанії;

10) затверджує висновки ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії;

11) приймає рішення за наслідками розгляду звіту наглядової ради, звіту правління, звіту ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії;

12) приймає рішення про реорганізацію чи ліквідацію Державної керуючої холдингової компанії.

4. З метою захисту прав держави як власника у Державній керуючій холдинговій компанії створюється наглядова рада.

Наглядова рада обирається у кількості семи осіб. Персональний склад наглядової ради затверджується Кабінетом Міністрів України.

Якщо кількість членів наглядової ради становить менше половини її загального складу, Кабінет Міністрів України протягом одного місяця має обрати решту членів наглядової ради.

Члени наглядової ради обираються з числа фізичних осіб, які мають повну цивільну дієздатність. Вимоги до членів наглядової ради встановлюються законом, статутом та положенням про наглядову раду Державної керуючої холдингової компанії.

Кандидати в члени наглядової ради і члени наглядової ради повинні мати повну вищу освіту, досвід роботи на керівних посадах не менше п'яти років упродовж останніх десяти років.

5. До виключної компетенції наглядової ради належать:

1) визначення пріоритетних напрямів діяльності (розвитку), стратегічних цілей Державної керуючої холдингової компанії;

2) прийняття рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

3) затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління Державної керуючої холдингової компанії;

4) обрання голови наглядової ради з числа її членів;

5) прийняття рішень про кількісний склад правління та ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії;

6) обрання членів правління Державної керуючої холдингової компанії за поданням голови правління та дострокове припинення їх повноважень;

7) затвердження умов цивільно-правових договорів, які укладатимуться з членами правління Державної керуючої холдингової компанії, встановлення розміру їх винагороди;

8) обрання членів ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії, прийняття рішення про дострокове припинення їх повноважень;

9) прийняття рішення про вчинення значних правочинів, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить понад 10 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Державної керуючої холдингової компанії, а також правочинів, щодо вчинення яких є заінтересованість;

10) прийняття рішень про збільшення зобов'язань Державної керуючої холдингової компанії на величину, що перевищує 10 відсотків її статутного капіталу;

11) прийняття рішень про придбання Державною керуючою холдинговою компанією 10 і більше відсотків акцій (часток, паїв) у статутному капіталі інших юридичних осіб;

12) оцінка виконання основних показників стратегії розвитку Державної керуючої холдингової компанії;

13) затвердження річної фінансової звітності Державної керуючої холдингової компанії;

14) прийняття рішення про частину чистого прибутку Державної керуючої холдингової компанії, яка за підсумками календарного року має бути спрямована на виплату дивідендів;

15) вирішення інших питань, віднесених законом до компетенції наглядової ради.

6. Повноважні представники держави голосують на засіданні наглядової ради Державної керуючої холдингової компанії відповідно до завдань щодо голосування з кожного питання, внесеного до порядку денного, наданих органами державної влади, які вони представляють.

7. Виконавчим органом Державної керуючої холдингової компанії є правління.

До компетенції правління належать:

1) розробка проекту пріоритетних напрямів діяльності (розвитку) Державної керуючої холдингової компанії, його стратегічних цілей (цілей розвитку) та їх подання для затвердження наглядовій раді;

2) підготовка фінансового плану Державної керуючої холдингової компанії;

3) реалізація права акціонера стосовно корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

4) затвердження структури і штатного розпису апарату Державної керуючої холдингової компанії з урахуванням затвердженої наглядовою радою загальної чисельності працівників Державної керуючої холдингової компанії;

5) розгляд і подання Кабінету Міністрів України та наглядовій раді річного звіту і балансу Державної керуючої холдингової компанії, а також інформації про діяльність корпоративних підприємств та відокремлених структурних підрозділів Державної керуючої холдингової компанії;

6) ініціювання створення корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії, розроблення проектів їх установчих документів;

7) внесення наглядовій раді пропозиції про реорганізацію і ліквідацію корпоративних підприємств;

8) затвердження статутів корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії та здійснення контролю за їх дотриманням;

9) прийняття рішень про кількісний склад наглядових рад та правлінь корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії, затвердження умов цивільно-правових договорів, що укладатимуться з їх членами, та встановлення розміру їх винагороди;

10) обрання голів наглядових рад корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії з числа членів правління Державної керуючої холдингової компанії, прийняття рішень про припинення їх повноважень;

11) обрання членів наглядових рад корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії з числа керівників самостійних структурних підрозділів апарату Державної керуючої холдингової компанії, представників органів виконавчої влади та громадськості, прийняття рішень про припинення їх повноважень;

12) внесення пропозиції наглядовим радам корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії щодо кандидатур членів їх правлінь;

13) погодження проектів пріоритетних напрямів діяльності (розвитку) корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії, їх стратегічних цілей (стратегії розвитку);

14) затвердження річних фінансових та інвестиційних планів, а також інвестиційних планів на середньострокову перспективу (3 – 5 років) корпоративних підприємств

Державної керуючої холдингової компанії та здійснення контролю за їх виконанням у встановленому порядку;

15) координація реалізації спільних проектів корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

16) координація фінансової діяльності корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

17) проведення моніторингу фінансової діяльності, зокрема виконання показників фінансових планів корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

18) забезпечення проведення щорічних аудиторських перевірок корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

19) розгляд матеріалів, складених за результатами перевірок (ревізій) фінансово-господарської діяльності Державної керуючої холдингової компанії та її корпоративних підприємств, а також звітів керівників корпоративних підприємств, прийняття рішень за його результатами;

20) забезпечення надання розпоряднику Єдиного реєстру об'єктів державної власності інформації про наявність і поточний стан майна об'єктів державної власності та будь-які зміни в їх стані;

21) забезпечення проведення інвентаризації майна корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України порядку;

22) забезпечення проведення екологічного аудиту корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

23) надання орендодавцям об'єктів державної власності згоди на оренду державного майна і пропозицій щодо умов договору оренди, які мають забезпечувати ефективне використання орендованого майна;

24) забезпечення управління і збереження матеріальних носіїв секретної інформації та здійснення заходів щодо охорони державної таємниці.

Правління вирішує також інші питання діяльності Державної керуючої холдингової компанії, крім тих, що віднесені законом до компетенції Кабінету Міністрів України та наглядової ради.

8. Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Державної керуючої холдингової компанії створюється ревізійна комісія. До складу ревізійної комісії мають входити представники центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, та аудитори.

5. У Законі України «Про управління об'єктами державної власності» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, ст. 456 із наступними змінами):

1) в абзаці шостому частини першої статті 3 слова «управління яким здійснюється в порядку, визначеному окремими законами» виключити;

2) у статті 4:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Суб'єктами управління об'єктами державної власності є:

Кабінет Міністрів України;

центральный орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності;

центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку;

міністерства та інші органи виконавчої влади (далі – уповноважені органи управління);

Фонд державного майна України;

органи, що забезпечують діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України;

органи, які здійснюють управління державним майном відповідно до повноважень, визначених окремими законами;

державні господарські об'єднання, державні холдингові компанії, інші державні господарські організації (далі – господарські структури);

Національна академія наук України, галузеві академії наук»;

доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Державна керуюча холдингова компанія має статус уповноваженого органу управління щодо об'єктів управління державної власності, що передані до її статутного капіталу та статутного капіталу її корпоративних підприємств»;

3) у частині другій статті 5:

пункти 3 та 11 – 13 виключити;

у пункті 5 слова «центральный органи виконавчої влади» замінити словами «уповноважені органи управління»;

у пунктах 10 та 14 слова «Фонду державного майна України» замінити словами «центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку»;

пункт 16 викласти в такій редакції:

«16) призначає позапланові ревізії та перевірки використання об'єктів управління державної власності та встановлює порядок їх проведення»;

у пункті 18:

підпункт «г» викласти в такій редакції:

«г) конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки»;

підпункти «д», «е», «ж», «ї» та «й» виключити;

підпункт «к» викласти в такій редакції:

«к) проведення щорічного державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки»;

доповнити підпунктами «н», «о», «п» та «р» такого змісту:

«н) передачі повноважень з управління корпоративними правами держави відповідним суб'єктам управління»;

о) перетворення державних підприємств у державні акціонерні товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі;

п) проведення конкурсу на право оренди державного майна»;

р) здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку»;

доповнити пунктом 18¹ такого змісту:

«18¹) затверджує методики:

оцінки об'єктів оренди, розрахунку, розподілу і використання плати за оренду (суборенду) державного майна»;

оцінки майна;

розрахунку концесійних платежів»;

пункт 21 виключити;

4) доповнити статтями 5¹ та 5² такого змісту:

«Стаття 5¹. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності

1. Центральный орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління

об'єктами державної власності, відповідно до покладених на нього завдань:

1) здійснює управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави, що належать до сфери його управління;

2) готує пропозиції щодо закріплення в державній власності пакетів акцій акціонерних товариств, що належать до сфери його управління, для подальшого їх подання центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, Кабінету Міністрів України;

3) здійснює контроль та проводить аналіз результатів діяльності державних підприємств (у тому числі ефективності використання державного майна), господарських товариств, у статутному капіталі яких є державна частка, що належать до сфери його управління, та розробляє механізми підвищення ефективності їх роботи;

4) бере участь у підготовці пропозицій центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, та центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, щодо формування дивідендної політики та забезпечує її реалізацію в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

5) проводить відповідно до законодавства конкурси щодо визначення уповноважених осіб, яким передаються функції з управління корпоративними правами держави, що належать до сфери його управління, та укладає з ними відповідні договори;

6) призначає відповідно до законодавства представників держави в органи управління господарських організацій, корпоративні права держави яких перебувають у його управлінні, укладає з ними договори доручення, дає доручення для голосування з питань порядку денного загальних зборів та засідань наглядових рад;

7) здійснює контроль за виконанням умов контрактів керівниками виконавчих органів господарських організацій, які перебувають у його управлінні;

8) забезпечує за участю Фонду державного майна України координацію діяльності з підвищення професійного рівня посадових осіб уповноважених органів управління, які виконують функції з управління корпоративними правами держави, та уповноважених осіб;

9) розробляє та затверджує стратегічні плани розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких він здійснює, та здійснює контроль за їх виконанням;

10) формує переліки та проводить корпоратизацію державних підприємств, що належать до сфери його управління;

11) затверджує персональний склад наглядових рад господарських товариств, створених у процесі корпоратизації державних підприємств, управління корпоративними правами яких він здійснює, та вносить зміни до такого складу;

12) передає до сфери управління Фонду державного майна України державні підприємства та державні корпоративні права господарських товариств, що належать до сфери його управління та щодо яких прийнято рішення про приватизацію;

13) здійснює визначені законодавством повноваження під час провадження справ про банкрутство державних підприємств та господарських організацій, корпоративні права щодо яких належать державі, що перебувають у його управлінні, у тому числі веде їх реєстри;

14) забезпечує розроблення умов реструктуризації та санації підприємств, що перебувають у його управлінні, та їх погодження щодо господарських організацій, у статутному капіталі яких корпоративні права держави перевищують 50 відсотків і які перебувають у його управлінні та мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;

15) оформляє відповідно до міжнародних договорів та законів України право державної власності України на об'єкти, що належать до сфери його управління, та приймає рішення щодо їх подальшого ефективного використання;

16) погоджує відчуження, передачу в оренду (користування), заставу (іпотеку), списання майна державних підприємств, що належать до сфери його управління, передачу в оренду, заставу цілих майнових комплексів державних підприємств, що належать до сфери його управління;

17) погоджує укладення підприємствами, установами, організаціями, що належать до сфери його управління, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном, зміни до них та контролює виконання умов цих договорів;

18) забезпечує оформлення прав на земельні ділянки (у разі відсутності необхідних документів) та уточнення меж земельних ділянок державних підприємств, державних установ, організацій, що належать до сфери його управління;

19) подає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, за затвердженою ним формою інформацію про:

фінансово-господарську діяльність кожного окремого суб'єкта господарювання державного сектору економіки, що перебуває у сфері його управління;

стан об'єктів державної власності, у тому числі щодо корпоративних прав держави, що перебувають у його управлінні;

20) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його повноважень, у тому числі з питань методологічного забезпечення управління корпоративними правами, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку;

21) вносить пропозиції та погоджує призначення і звільнення керівників державних господарських об'єднань, державних холдингових компаній, що належать до сфери його управління, у порядку, встановленому законодавством;

22) бере участь у визначенні порядку та умов і здійсненні передачі управління державними корпоративними правами уповноваженим особам;

23) сприяє в межах повноважень модернізації підприємств державного сектору економіки, що належать до сфери його управління, поліпшенню їх енергоефективності та екологічних показників, у тому числі з використанням коштів програм міжнародного співробітництва;

24) приймає рішення про подальше використання державного майна (крім матеріальних носіїв секретної інформації), що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, що належать до сфери його управління;

25) у межах, визначених законодавством, під час відчуження, застави (іпотеки) державного майна, передачі майна при укладенні інвестиційних договорів (у тому числі договорів про спільну діяльність), передачі державного майна та корпоративних прав до статутних капіталів господарських товариств виступає замовником оцінки майна, укладає договори про проведення оцінки майна;

26) організовує проведення наукових досліджень з питань, що належать до сфери його діяльності;

27) бере участь у реалізації спільних проектів щодо фінансування міжнародними організаціями структурних перетворень в економіці держави, передприватизаційної підготовки, реструктуризації та корпоратизації підприємств;

28) виконує інші передбачені законом функції з управління об'єктами державної власності.

Стаття 5². Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, відповідно до покладених на нього завдань у сфері управління об'єктами державної власності:

1) забезпечує формування державної політики, визначення загальних принципів та пріоритетних напрямів розвитку у сфері управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави;

2) визначає критерії ефективності управління корпоративними правами держави;

3) разом з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, забезпечує формування та реалізацію державної дивідендної політики в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

4) здійснює методологічне та, у межах власних повноважень, нормативно-правове забезпечення питань управління об'єктами державної власності, зокрема щодо:

інвентаризації та обліку об'єктів державної власності;

оцінки ефективності управління об'єктами державної власності;

оцінки рівня кваліфікації керівників підприємств державного сектору економіки;

спільної діяльності, де однією із сторін є підприємства державного сектору економіки;

управління корпоративними правами держави, зокрема забезпечення її представництва в органах управління господарських товариств, у статутних капіталах яких є державні корпоративні права;

єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності, в тому числі корпоративними правами держави;

захисту майнових прав держави;

5) отримує за затвердженою ним формою від органів управління інформацію про:

фінансово-господарську діяльність кожного окремого суб'єкта господарювання державного сектору економіки, що перебуває у сфері їх управління;

стан об'єктів державної власності, в тому числі корпоративних прав держави, що перебувають у їх управлінні;

6) забезпечує координацію діяльності щодо підвищення професійного рівня посадових осіб уповноважених органів управління, які виконують функції з управління корпоративними правами держави;

7) здійснює контроль за виконанням суб'єктами управління функцій з управління об'єктами держав-

ної власності шляхом проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності;

8) узагальнює практику застосування законодавства з питань управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави, подає відповідні висновки і пропозиції на розгляд Кабінету Міністрів України;

9) розробляє та вносить в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проекти законів України та актів Кабінету Міністрів України з питань управління об'єктами державної власності;

10) формує за пропозицією суб'єктів управління перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації;

11) формує за пропозицією уповноважених органів управління переліки державних підприємств, що підлягають корпоратизації, та затверджує графіки її проведення;

12) формує за пропозицією уповноважених органів управління пропозиції щодо критеріїв віднесення підприємств до тих, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, та пропозиції щодо переліку таких підприємств;

13) подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо закріплення в державній власності пакетів акцій відкритих акціонерних товариств, створених у процесі корпоратизації та приватизації, доцільності їх відчуження або придбання державою відповідних пакетів акцій (часток) в інших власників та акцій додаткової емісії в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, виконує функції органу управління стосовно об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління»;

5) у статті 6:

у частині першій:

пункти 4 та 5 викласти в такій редакції:

«4) призначають на посаду та звільняють з посади керівників державних підприємств, установ, організацій та господарських структур, укладають і розривають з ними контракти, здійснюють контроль за дотриманням їх вимог;

5) розробляють та затверджують стратегічні плани розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють, та здійснюють контроль за їх виконанням»;

пункт 7 доповнити словами «та вживають заходів до поліпшення їх роботи»;

пункт 8 доповнити реченням такого змісту: «У разі зміни керівника державного підприємства і господарської структури забезпечують проведення ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства і господарської структури у порядку, передбаченому законом»;

пункти 9 та 14 виключити;

пункт 10 викласти в такій редакції:

«10) передають функції з управління об'єктами державної власності господарським структурам та здійснюють контроль за діяльністю господарських структур»;

доповнити пунктом 14¹ такого змісту:

«14¹) визначають осіб, які представляють державу в органах управління господарських товариств, корпоративні права держави яких перебувають у їх управлінні (далі – повноважний представник держави), та забезпе-

чують їх обрання (призначення), укладають з ними договори доручення, дають доручення для голосування з питань порядку денного загальних зборів»;

пункт 16 викласти в такій редакції:

«16) здійснюють управління державним майном, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі корпоратизації або перетворення державних підприємств у державні акціонерні товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі, приймають рішення про подальше використання цього майна (крім матеріальних носіїв секретної інформації), у тому числі об'єктів, що не підлягають приватизації»;

доповнити пунктами 16¹ та 16² такого змісту:

«16¹) передають на договірних засадах (у тому числі на умовах договору безоплатного зберігання) державне майно, яке у процесі корпоратизації або перетворення державних підприємств у державні акціонерні товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі, не увійшло до статутних капіталів господарських товариств та яке не підлягає приватизації, іншим суб'єктам господарювання у разі ліквідації балансоутримувача цього майна або його відсутності;

16²) приймають рішення про утворення суб'єктів господарювання державної форми власності, на баланс яких передається державне майно, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, що ліквідовані, і яке залишилося без балансоутримувача»;

пункт 17 після слів «Фонду державного майна України» доповнити словами «центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності»;

пункт 20 викласти в такій редакції:

«20) погоджують підприємствам, установам, організаціям, що належать до сфери їх управління, а також господарським товариствам, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює, договори про спільну діяльність, договори комісії, доручення та управління майном, зміни до них та контролюють виконання умов цих договорів»;

у пункті 21 слова «державних підприємств, установ та організацій» замінити словами «суб'єктів господарювання державного сектору економіки»;

у пункті 23 слова «інформації про наявність і поточний стан майна об'єктів державної власності та будь-які зміни в їх стані» замінити словами «відомостей про об'єкти державної власності для формування і ведення зазначеного реєстру»;

доповнити пунктом 23¹ такого змісту:

«23¹) надають центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, за затвердженою ним формою інформацію про:

фінансово-господарську діяльність кожного окремого суб'єкта господарювання державного сектору економіки, який перебуває у сфері його управління;

стан об'єктів державної власності, зокрема корпоративних прав держави, що перебувають в його управлінні»;

пункт 25 після слова «підприємств» доповнити словами «установ, організацій»;

у пункті 27 слова «виконавчих органів» замінити словами «органів управління»;

пункт 28 доповнити словами «державних установ, організацій та об'єктів нерухомості (будівлі, споруди), що не увійшли до статутних капіталів господарських това-

риств, утворених у процесі корпоратизації державних підприємств»;

пункт 33 після слів «Фондом державного майна України» доповнити словами «центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності»;

пункт 34 викласти в такій редакції:

«34) здійснює визначені законодавством повноваження під час провадження справ про банкрутство державних підприємств та господарських організацій з корпоративними правами держави, що перебувають у їх управлінні»;

пункти 36 та 37 виключити;

доповнити частинами другою та третьою такого змісту:

«2. Органи, що забезпечують діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, відповідно до покладених на них завдань виконують функції з управління державним майном, передбачені частиною першою цієї статті, за винятком повноважень щодо господарських структур».

3. Державна керуюча холдингова компанія наділена всіма правами уповноваженого органу управління, визначеними цим та іншими законами, за винятком повноважень, передбачених пунктами 12, 14 – 20, 22, 33 – 34 частини першої цієї статті»;

6) у частині першій статті 7:

у пункті 1:

підпункт «ж» виключити;

підпункт «ї» викласти в такій редакції:

«ї) погоджує державним підприємствам, установам, організаціям, а також господарським товариствам, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює, договори про спільну діяльність, договори комісії, доручення та управління майном, зміни до них»;

у пункті 3:

підпункти «в», «г» – «з», «і», «й» та «к» виключити;

у підпункті «ї» слова «та державними контролерами господарських організацій» виключити;

7) частину другу статті 8 викласти в такій редакції:

«2. Національна академія наук України, галузеві академії наук, яким державне майно передано в безстрокове безоплатне користування, виконують щодо цього майна функції, передбачені пунктами 1, 3 – 11, 14, 15, 18 – 38 статті 6 цього Закону, за винятком повноважень, що стосуються утворення господарських структур»;

8) у статті 9:

у частині першій:

у пунктах 1 та 3 слова «державних акціонерних товариств» замінити словами «господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків»;

доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) здійснюють щодо державного майна, переданого їм в управління, повноваження, зазначені в пунктах 11 і 25 частини першої статті 6 цього Закону»;

9) статтю 10 виключити;

10) у статті 11:

у назві слова «корпоративними правами держави» замінити словами «об'єктами державної власності»;

у частині першій:

слова «відповідно до цього Закону» виключити;

доповнити абзацом другим такого змісту:

«Державне акціонерне товариство, утворене у процесі перетворення державного підприємства, 100 відсотків

акцій якого належать державі, не має права безоплатно передавати закріплене за ним майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законом. Відчужувати майно, що належить до основних фондів, державне акціонерне товариство має право лише за попередньою згодою органу, який здійснює управління корпоративними правами держави, і лише на конкурентних засадах, якщо інше не встановлено законом. Розпоряджатися в інший спосіб майном, що належить до основних фондів, державне акціонерне товариство має право лише у межах повноважень та у спосіб, що передбачені законом»;

частину другу виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Управління господарськими організаціями, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, здійснюється суб'єктами управління об'єктами державної власності шляхом визначення повноважних представників держави. Із повноважним представником держави укладається договір доручення»;

частину четверту після слів «Фондом державного майна України» доповнити словами «центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності»;

у частині п'ятій:

абзац перший доповнити словами «згідно з порядком, затвердженом Кабінетом Міністрів України»;

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Частина чистого прибутку Державної керуючої холдингової компанії, яка за підсумками календарного року має бути спрямована на виплату дивідендів, визначається її наглядовою радою».

У зв'язку з цим абзаци другий – сьомий вважати відповідно абзацами третім – восьмим;

в абзаци сьомому слова «Фондом державного майна України» замінити словами «центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку»;

у частині шостій слово «вторинної» замінити словом «додаткової»;

частину сьому доповнити абзацом другим такого змісту:

«Зазначені обмеження, встановлені абзацом першим частини сьомої цієї статті, не поширюються на випадки перетворення орендних підприємств у господарські товариства відповідно до вимог Закону України «Про приватизацію державного майна» та інших нормативно-правових актів з питань приватизації»;

частину дев'яту викласти в такій редакції:

«9. Нерухоме майно об'єктів державної власності, що не підлягають приватизації, не може бути відчужене, вилучене, передане до статутного капіталу господарських організацій і щодо такого майна не можуть вчинятися дії, наслідком яких може бути їх відчуження.

Зазначені обмеження не поширюються на рішення органів управління господарських товариств, Фонду державного майна України або уповноважених органів управління про передачу об'єктів соціальної сфери, гуртожитків та об'єктів незавершеного капітального будівництва до комунальної власності»;

частину одинадцяту після слова «представників» доповнити словами «Фонду державного майна України або»;

частини дванадцяту та тринадцяту після слова «представник» доповнити словами «Фонду державного майна

України або», а слова «(уповноваженої особи)» виключити;

частину чотирнадцяту після слова «наданих» доповнити словами «Фондом державного майна України або», а слова «(уповноваженою особою)» виключити;

у частині шістнадцятій:

абзац перший після слова «акцій» доповнити словом «повноважний»;

в абзаци другому слова «у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку» виключити, а після слів «що видається уповноваженим органом управління» доповнити словами «центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності»;

доповнити абзацом третім такого змісту:

«Про проведення загальних зборів учасників господарського товариства виконавчий орган такого товариства зобов'язаний письмово повідомити Фонд державного майна України або уповноважений орган управління відповідно до закону»;

частину сімнадцяту виключити;

частину вісімнадцяту викласти в такій редакції:

«18. Мірові угоди, плани санації та переліки ліквідаційних мас та зміни і доповнення до них у справах про банкрутство господарських організацій з корпоративними правами держави понад 50 відсотків їх статутного капіталу погоджуються з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності, Фондом державного майна України (стосовно господарської організації, яка перебуває у процесі приватизації)»;

у частині дев'ятнадцятій слова «господарських організацій» замінити словами «державних підприємств та господарських товариств»;

частину двадцяту виключити;

11) у статті 12:

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Реєстр формується Фондом державного майна України за участю центральних органів виконавчої влади, що забезпечують реалізацію державної політики у сфері земельних відносин, у сфері статистики, із забезпечення реалізації єдиної державної податкової політики, Антимонопольного комітету України, інших уповноважених органів управління, а також Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, на єдиних методологічних засадах, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Формування Реєстру в частині нерухомого майна здійснюється на підставі відомостей Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, отриманих зазначеними в абзаци першому цієї частини органами відповідно до законодавства»;

у частині шостій слова «в тому числі за рахунок коштів, отриманих від приватизації державного майна» виключити;

12) частину третю статті 13 викласти в такій редакції:

«3. Вимоги щодо організації та здійснення заходів охорони об'єктів державної власності визначають спільно відповідні суб'єкти управління та Міністерство внутрішніх справ України»;

13) статтю 14 доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Винагорода керівнику державного підприємства не виплачується у разі порушення вимог установленого порядку затвердження/погодження фінансового плану підприємства»;

14) частину першу статті 15 виключити;

15) у статті 16:

частину першу після слів «Фонд державного майна України» доповнити словами «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку»;

у частині третій слова «та уповноважені особи» виключити, слова «Фонду державного майна України» замінити словами «центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку»;

у частині четвертій слова «Фонд державного майна України» замінити словами «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку»;

частину п'яту виключити;

частину шосту викласти в такій редакції:

«6. Суб'єкти управління, визначені цим Законом, подають центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, за затвердженою ним формою:

зведену інформацію щодо показників фінансового плану підприємств, що перебувають у сфері їх управління до 1 вересня року, що передує плановому, а щодо їх виконання – до 1 квітня року, що настає за звітним;

інформацію про:

фінансово-господарську діяльність кожного окремого суб'єкта господарювання державного сектору економіки, що перебуває у сфері їх управління;

стан об'єктів державної власності, в тому числі корпоративних прав держави, що перебувають в їх управлінні;

виконання стратегічних планів розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють»;

у частині сьомій слова «державний аудит» замінити словами «державний фінансовий аудит діяльності»;

частину восьму виключити.

6. Абзац другий частини другої статті 1 Закону України «Про акціонерні товариства» (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., № 50 – 51, ст. 384) викласти в такій редакції:

«Діяльність Державної керуючої холдингової компанії, державних холдингових компаній та державних акціонерних товариств, єдиним засновником та акціонером яких є держава в особі уповноважених державних органів, регулюється цим Законом, з урахуванням особливостей, передбачених спеціальними законами».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування*.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом акти законодавства України застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Установити, що уповноважені особи виконують функції з управління корпоративними правами держави до закінчення строків, визначених договорами доручення.

4. Кабінету Міністрів України у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

у межах компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ

13 березня 2012 року

№ 4498-VI

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном

від 11 квітня 2012 р. № 296

Київ

Відповідно до підпункту «л» пункту 18 частини другої статті 5 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Порядок укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном, що додається.

2. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 травня 2008 р. № 703

«Питання укладення деяких договорів» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 35, ст. 1183).

3. Центральним органам виконавчої влади, Національній та галузевим академіям наук, іншим суб'єктам управління об'єктами державної власності, що відповідно до затвердженого цією постановою Порядку здійснюють заходи щодо укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном, подавати щокварталу Міністерству економічного розвитку і торгівлі за затвердженою ним формою інформацію

* Опубліковано в газеті «Голос України» від 7 квітня 2012 р. № 64. – Прим. ред.

про виконання таких договорів для її узагальнення і подання Кабінетові Міністрів України відповідних висновків та пропозицій.

4. Міністерству економічного розвитку і торгівлі підготувати та подати в установленому порядку Кабінету Міністрів України законопроект щодо удосконалення

процедури укладення суб'єктами господарювання державного сектору економіки договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 11 квітня 2012 р. № 296

ПОРЯДОК

укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном

1. Цей Порядок визначає механізм укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків (далі – суб'єкт господарювання), договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном (далі – договір).

2. Суб'єкт господарювання, що виявив намір укласти договір, подає центральному органу виконавчої влади, до сфери управління якого він належить, іншому суб'єкту управління об'єктами державної власності, зокрема Національній або галузевій академії наук (далі – орган управління), звернення щодо погодження укладення договору разом з такими документами:

1) попередньо погоджений сторонами проект договору;

2) засвідчені копії статутів (положень) суб'єкта господарювання та сторони (сторін), з якою (якими) передбачається укласти договір;

3) інформація про суб'єкта господарювання, зокрема про:

виробничі потужності, обсяг і основну номенклатуру продукції, у тому числі експортної;

кількість робочих місць;

рівень прибутковості за останні три роки, розмір дебіторської та кредиторської заборгованості, у тому числі простроченої;

державну реєстрацію прав власності або користування будинками (спорудами) та земельними ділянками, які передбачається використовувати за договором;

перебування майна, яке передбачається використовувати за договором, в заставі, податковій заставі, оренді, лізингу.

Суб'єкт господарювання подає також бізнес-план з визначенням етапів, строків, шляхів і засобів виконання договору, джерел його фінансування, впливу результатів укладення договору на фінансовий план суб'єкта господарювання;

4) інформація про сторону (сторони), з якою (якими) передбачається укласти договір, а саме:

повне найменування сторони;

дані про її державну реєстрацію;

відомості, що підтверджують здатність сторони забезпечити належне виконання своїх договірних зобов'язань, зокрема фінансову та професійну спроможність;

5) звіт про оцінку майна, що передбачається використовувати за договором, з висновком про його вартість, визначену на підставі незалежної експертної оцінки із застосуванням бази оцінки, що відповідає ринковій вартості.

Зазначений звіт подається разом з рецензією, що містить позитивний висновок щодо його відповідності вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна або за наявності незначних недоліків, що не вплинули на достовірність оцінки, про відповідність в цілому таким нормативно-правовим актам;

6) обґрунтування способу використання державного майна з відповідними розрахунками.

3. Орган управління готує протягом місяця з дня надходження від суб'єкта господарювання звернення щодо погодження укладення договору за погодженням з Мінекономрозвитку, Мінфіном, Фондом державного майна та Мін'юстом відповідний проект рішення Кабінету Міністрів України.

Зазначений проект повинен, зокрема, містити істотні умови договору, укладення якого пропонується погодити, щодо забезпечення підвищення ефективності використання державного майна, захисту майнових інтересів держави, унеможливлення відчуження державного майна, а також залежно від виду договору – розмір часток учасників, строк дії договору, порядок розподілу прибутку, покриття витрат та внесення додаткових вкладів.

До проекту рішення Кабінету Міністрів України щодо погодження укладення договору органом управління додаються такі документи:

звернення суб'єкта господарювання до органу управління щодо погодження укладення договору разом з документами, що передбачені підпунктами 2 – 6 пункту 2 цього Порядку, а також погоджений органом управління проект договору;

висновок органу управління щодо відсутності встановлених законодавством заборон та обмежень на використання майна суб'єкта господарювання, якщо таке використання передбачається договором;

висновок органу управління про відповідність галузевим концепціям і програмам розвитку пропозицій суб'єкта господарювання, який планує укласти договір.

4. Орган управління подає в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України узгоджений проект рішення щодо погодження укладення договору разом з документами, зазначеними в абзацах четвертому – шостому пункту 3 цього Порядку.

5. У разі прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про погодження укладення договору орган управління здійснює заходи щодо забезпечення його укладення суб'єктом господарювання відповідно до вимог законодавства.

6. Зміни до укладених договорів у частині істотних умов вносяться в порядку, передбаченому цим Порядком для їх укладення.